

Οφεις της σύγχρονης κοινωνίας
στο Σκανδιναβικό
αστυνομικό μυθιστόρημα

SCANDINAVIAN
CRIME
FICTION

1^ο ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ – «ΓΕΝΝΑΔΕΙΟ»

Ομάδες

Αστρονομικό μυθιστόρημα

Α. Παπαβασιλείου,
Α. Παπαθανασίου,
Δ. Χάλκος

Μια ματιά στις Σκανδιναβικές χώρες,

Gunnar Staalesen

Μ. Δημητριάδη,
Α. Περικό
Αιμ. Σγούρου,
Ε. Ψυχογιού

Stieg Larsson

Μ. Παπαθανάση
Α. Ραντινι
Α. Χιωτέλη

Henning Mankell,

Jo Nesbø

Σ. Κύκια
Κ. Λιαράκου
Π. Ξαρχάκου

Arne Dahl

Χρ. Αναστασόπουλος
Στ. Βλαχιώτης
Θ. Θεοδωρίδης

Camilla Läckberg

Α. Παπαβασιλείου,
Α. Παπαθανασίου,
Δ. Χάλκος
Μ. Παπαθανάση

Arnaldur Indriðason

Χρ. Αναστασόπουλος
Στ. Βλαχιώτης
Θ. Θεοδωρίδης
Α. Χιωτέλη

Συντονιστής: Ν. Μ. Γεωργιάδης

Γενικά για το Αστυνομικό και Σκανδιναβικό Μυθιστόρημα

Τι είναι το Αστυνομικό Μυθιστόρημα;

- Το αστυνομικό μυθιστόρημα (ΑΜ) είναι το λογοτεχνικό είδος που ασχολείται με τα εγκλήματα, την εξιχνίασή τους, τους εγκληματίες και τα κίνητρά τους.
- Σε ποιές κατηγορίες χωρίζονται;
 1. ιστορίες με ήρωα έναν (επαγγελματία ή ερασιτέχνη) ερευνητή-ντεντέκτιβ που εξιχνιάζει κάποιο φόνο (*detective fiction*),
 2. τα δικαστικά θρίλερ,
 3. το «σκληρό αστυνομικό» (*hard-boiled fiction*) κ.ά.

Η πορεία του Αστυνομικού Μυθιστορήματος –Η αρχή

- Ως πρώτο γενικά παραδεκτό αστυνομικό αφήγημα θεωρείται το διήγημα του **Edgar Allan Poe**, «*Οι φόνοι της οδού Μοργκ*» (1841). Ακολουθεί, ο **Maurice Leblanc** και το **ΑΜ** άρχισε να θεωρείται ως «σοβαρό» είδος. Σημαντικός συγγραφέας είναι ο **Arthur Conan Doyle** με ήρωα τον Sherlock Holmes.
- Με τον όρο **ΑΜ** εννοούμε Αστυνομικό Μυθιστόρημα

Η πορεία του Αστυνομικού Μυθιστορήματος- Η μέση

- Ο Μεσοπόλεμος στην Ευρώπη αποτελεί κατά πολλούς τη «χρυσή εποχή» του ΑΜ με διάσημη εκπρόσωπό του την **Agatha Christie**, και λίγο αργότερα τον **Georges Simenon**.
- Η πορεία του «σκληρού αστυνομικού», αλλά και του ΑΜ γενικότερα, σημαδεύεται καθοριστικά από την παρουσία δύο συγγραφέων, του **Dashiell Hammett** και του **Raymond Chandler**, την περίοδο 1925-1950.

Η πορεία του Αστυνομικού Μυθιστορήματος- Σήμερα

- Σήμερα, ο όρος «**μαύρο αστυνομικό**» τείνει να περιλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της αμερικανικής παραγωγής του ΑΜ μετά τον Hammett και τον Chandler.
- Από τη δεκαετία του 1960 μέχρι και σήμερα, σε πολλά σημαντικά έργα του ΑΜ δεν πρωταγωνιστεί ο ευφυής ερασιτέχνης ή επαγγελματίας ντεντέκτιβ, αλλά ένας δολοφόνος, γκάνγκστερ ή διεφθαρμένος αστυνομικός. Για παράδειγμα η τετραλογία του Λος Αντζελες του Ellroy, όπου παρουσιάζεται η πόλη κατά τη δεκαετία του 1950 πνιγμένη στη διαφθορά και τη διαστροφή).

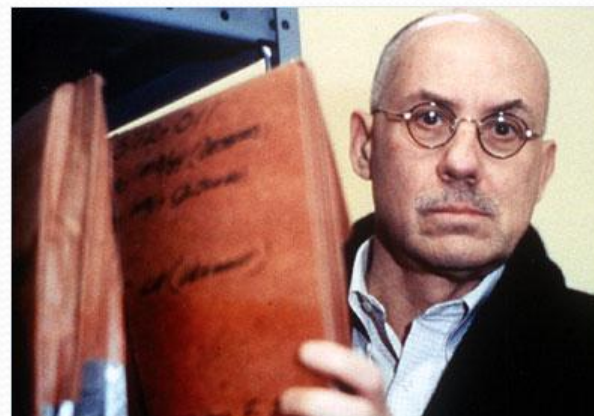
Έντγκαρ Άλλαν Πόε (1809-1849)

Αγκάθα Κρίστι (1890-1976)

Ρέϋμοντ Τσάντλερ
(1888-1959)

Τζέιμς Ελρόι (1948-)

Ελληνικό Αστυνομικό Μυθιστόρημα

- Το αστυνομικό αφήγημα στην Ελλάδα γνώρισε τη χρυσή εποχή του την περίοδο 1950-1967 μέσα από τα περιοδικά «Μάσκα» και «Μυστήριο».
- Το ΑΜ εμφανίστηκε το Μεσοπόλεμο, αλλά σταμάτησε με την Κατοχή και τον εμφύλιο.
- Ο πιο γνωστός συγγραφέας της εποχής είναι ο **Γιάννης Μαρής** (πρώτο του μυθιστόρημα το «*Έγκλημα στο Κολωνάκι*», 1953). Ο Μαρής αποτελεί εκπρόσωπο μιας ολόκληρης σχολής ελληνικού ΑΜ (Νίκος Μαρράκης, Αθηνά Κακούρη κ.ά.), που διαφοροποιείται από το «σκληρό» αστυνομικό των περιοδικών της εποχής και έχει σχεδόν πάντα στο επίκεντρό του την έρευνα για ένα έγκλημα σε κλειστό κύκλο ανθρώπων.
- Ορόσημο για την πορεία του ΑΜ στη χώρα μας αποτελεί κατά τα μέσα της δεκαετίας του 1980 η αστυνομική σειρά των εκδόσεων «*Άγρα*», η οποία περιλαμβάνει κλασικούς της αστυνομικής φιλολογίας σε νέες ιδιαίτερα επιμελημένες μεταφράσεις και αντιμετωπίζει το ΑΜ ως λογοτεχνικό είδος

- Γιάννης Μαρής

- Πέτρος Μάρκαρης

- Από τη δεκαετία του 1990 αρχίζει η παραγωγή ελληνικού ΑΜ, που χαρακτηρίζεται ως «Νέο Ελληνικό Αστυνομικό Μυθιστόρημα» και αποκτά μία σταθερή παρουσία.
- Οι πιο γνωστοί εκπρόσωποί του είναι ο Ανδρέας Αποστολίδης, ο Πέτρος Μάρκαρης και ο Πέτρος Μαρτινίδης. Το πιο χαρακτηριστικό σημείο του Νέου Ελληνικού ΑΜ είναι «η σχεδόν πεισματική παρουσία της πρόσφατης ελληνικής ιστορίας και της επικαιρότητας»

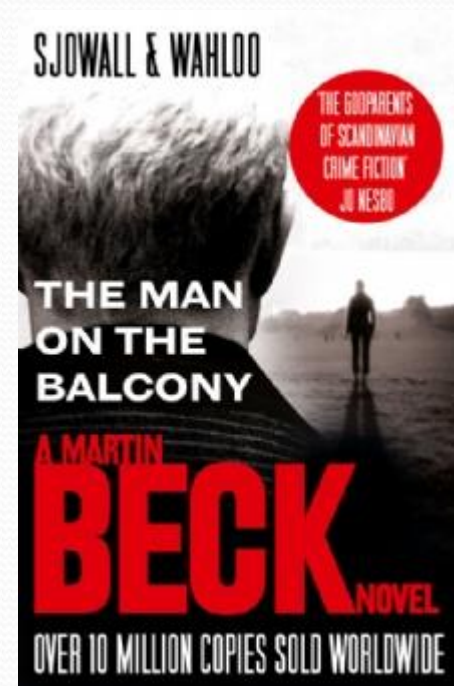
Σκανδιναβικό Αστυνομικό Μυθιστόρημα

- Από τα τέλη της δεκαετίας του 1990, έχουμε μία σημαντικότατη και δυναμική εξέλιξη στο χώρο του ΑΜ: την «εισβολή» του Σκανδιναβικού –και ιδιαίτερα του Σουηδικού- αστυνομικού, που αποτελεί μέχρι τώρα «το μεγαλύτερο εκδοτικό φαινόμενο του 21^{ου} αιώνα»
- και εκφράζεται όχι μόνο με την παραγωγή μεγάλου αριθμού έργων, αλλά με μεταφράσεις των βιβλίων σε πολλές γλώσσες και με εκατομμύρια πωλήσεις παγκοσμίως, με βραβεία κριτικών και με τη μεταφορά μυθιστορημάτων σε κινηματογραφικές ταινίες και τηλεοπτικές σειρές και εκτός Σκανδιναβίας.

- Η αστυνομική λογοτεχνία δεν είναι κάτι νέο στις Σκανδιναβικές χώρες· αντίθετα, έχει μακρά παράδοση, αλλά για πολλά χρόνια ο ρόλος της ήταν συγκριτικά μικρός διεθνώς και σχετικά λίγα βιβλία είχαν μεταφραστεί στις πιο διαδεδομένες γλώσσες.
- Οι πρωτοπόροι Σουηδοί συγγραφείς ΑΜ ήταν η **Μαγ Σγιέβαλ** και ο **Περ Βάλεε**, ένα παντρεμένο ζευγάρι πρώην δημοσιογράφων που έγραψαν από το 1965 έως το 1975 δέκα βιβλία με ήρωα τον επιθεωρητή Martin Beck. Η **Σγιέβαλ** και ο **Βάλεε** ασκούν κριτική μέσα από τα βιβλία τους στην Σουηδική κοινωνία και τη Σοσιαλδημοκρατία και η επίδρασή τους ήταν τεράστια στους συγγραφείς που ακολούθησαν·

Maj Sjöwall και Per Wahlöö

Οι ρίζες του Σκανδιναβικού ΑΜ

- Το Σκανδιναβικό ΑΜ στηρίζεται, όπως ομολογούν πολλοί συγγραφείς του, τόσο στους Αμερικανούς και Αγγλούς προπάτορες του είδους, όσο και στις λογοτεχνικές παραδόσεις κάθε χώρας και προχωρεί περισσότερο, προσφέροντας μια κριτική ματιά στις σύγχρονες Σκανδιναβικές κοινωνίες που θεωρούνταν από πολλούς ως ιδανικές και περιγράφονταν ως μια επιτυχημένη ουτοπία.

Διαφορές και κοινά...

- Arne Dahl (πάνω) και Jo Nesbø

- Το Σκανδιναβικό ΑΜ περιλαμβάνει μία πολύ μεγάλη ποικιλία συγγραφέων, στα έργα των οποίων μπορούν να εντοπιστούν διαφορές (που οφείλονται τόσο στις ιστορικές, πολιτισμικές και γεωγραφικές ιδιαιτερότητες κάθε χώρας, όσο και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε συγγραφέα) αλλά και πολλά κοινά στοιχεία.

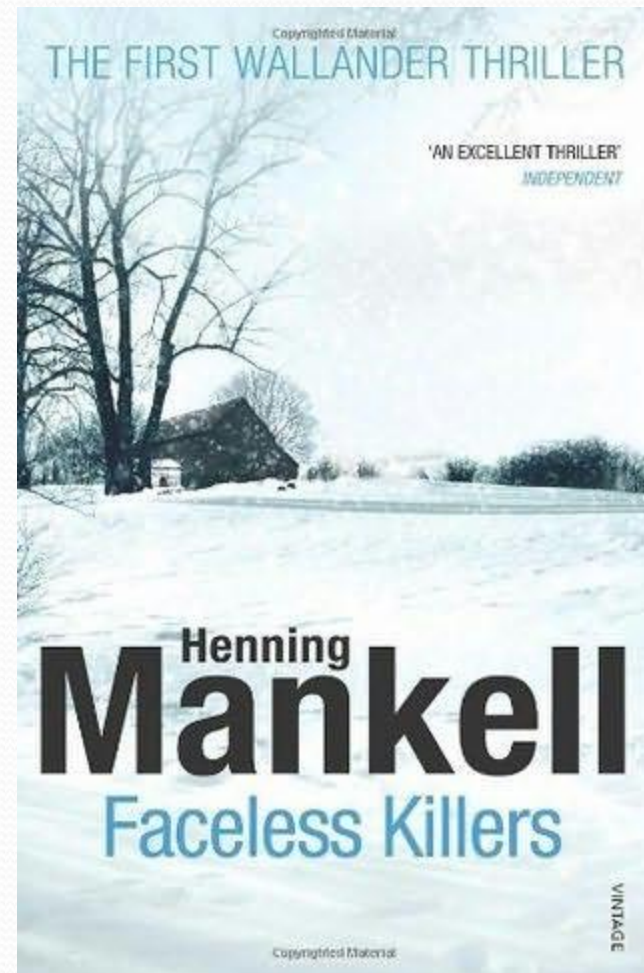
- το Σουηδικό και το Νορβηγικό ΑΜ έχουν δύο σημαντικά κοινά χαρακτηριστικά: πρώτον, εστιάζουν σε **σύγχρονα κοινωνικά θέματα** που τα έχουν εντάξει στην πλοκή (όπως συνέπειες της παγκοσμιοποίησης, μετανάστευση, φιλοναζιστικό παρελθόν αυτών των χωρών και άνοδος των ακροδεξιών οργανώσεων, βία απέναντι στις γυναίκες, κακοποίηση παιδιών) –συχνά με μία κριτική ματιά και
- δεύτερο, παρουσιάζουν συχνά τη **φύση** ως στοιχείο-κλειδί στην αφήγηση. Σε πολλά έργα η σύγχρονη μεγάλη, βρόμικη και διεφθαρμένη πόλη παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο, ενώ σε άλλα η υπόθεση διαδραματίζεται στην παγωμένη, καταθλιπτική τις μεγάλες χειμωνιάτικες νύχτες, «εξωτική» για τους μη Σκανδιναβούς, επαρχία.

Λογοτεχνικά χαρακτηριστικά

- Οσον αφορά στα λογοτεχνικά χαρακτηριστικά του Σκανδιναβικού ΑΜ, μπορούμε να πούμε πολύ συνοπτικά ότι ο τρόπος γραφής σε πολλά μυθιστορήματα παίζει με τον αυτοσχεδιασμό και την αποσταθεροποίηση της γενικής μορφής του αστυνομικού, προσπαθώντας, ταυτόχρονα, να διευρύνει τις δυνατότητές του
- Σε πολλά έργα περιγράφονται φαινομενικά άσχετες μεταξύ τους ιστορίες, που όμως συνθέτουν την ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα πλοκή. Η περιγραφή τοπίων, καταστάσεων και συναισθημάτων γίνεται με αργό και μεθοδικό ξετύλιγμα των λεπτομερειών και με τρόπο που δεν κουράζει, αλλά αυξάνει το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

Οι πρωταγωνιστές του ΑΜ

- Οι ήρωες του Σκανδιναβικού ΑΜ, σε γενικές γραμμές, παραμελούν τον εαυτό τους και έχουν δυσλειτουργικές και τεταμένες προσωπικές σχέσεις· έχουν προβλήματα, τόσο γενικότερα στη ζωή τους, όσο και ειδικότερα σε σχέση με τη δουλειά τους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο Κερτ Βαλλάντερ, ήρωας του Χ. Μάνκελ.

Που οφείλεται η επιτυχία;

- Η μεγάλη, διεθνής επιτυχία του Σκανδιναβικού AM αποδίδεται τόσο σε λογοτεχνικούς λόγους, όσο και στο καινούργιο που φέρνει στο είδος, και συγκεκριμένα την κριτική, κοινωνική ματιά. Έχει, ακόμη, τονιστεί ότι οι αναγνώστες των ξένων αστυνομικών μυθιστορημάτων ψάχνουν για νέα περιβάλλοντα, νέα ήθη, «για κάτι, στην πραγματικότητα, που θα είναι ξένο και γνώριμο ταυτόχρονα» · το Σκανδιναβικό AM φαίνεται να ικανοποιεί και αυτή την απαίτηση, αφού διαδραματίζεται σε κοινωνικά πλαίσια που έχουν αρκετές διαφορές με τις άλλες Δυτικές, αναπτυγμένες κοινωνίες, αλλά από την άλλη πλευρά, οι μη Σκανδιναβοί αναγνώστες αναγνωρίζουν σε αυτά τα μυθιστορήματα τα προβλήματα των δικών τους κοινωνιών.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- <http://en.wikipedia.org/wiki/Hardboiled>
- Forshaw, B.(2012), *Death in a cold climate*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- <http://crimefictionclubgr.wordpress.com/opinion-greek-detective-stories/tonnet/>
- <http://www.guardian.co.uk/books/2012/oct/26/crimes-grand-tour-european-detective-fiction>
- <http://scandinavianbooks.com/crime-book-1.html>
- <http://www.scandinaviancrimefiction.com/>
- <http://www.economist.com/node/21561109>

ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΙΣ ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Ιστορικά και πολιτικά στοιχεία

□ Β' Παγκόσμιος Πόλεμος

- **Δανία:** Παραδίδεται σχεδόν αμέσως μετά την γερμανική εισβολή.
- **Νορβηγία:** Αντιστέκεται, αλλά τελικά η νόμιμη κυβέρνησή της καταφεύγει στην Βρετανία. Κατά την κατοχή αναπτύσσεται Αντίσταση ενάντια στους Γερμανούς

Bundesarchiv - Bild 183-H26353
Foto: Borchert, Erich (Erich) | April 1940

- **Φιλανδία:** Κρατάει φιλοναζιστική στάση σχεδόν μέχρι το τέλος του πολέμου.
- **Ισλανδία:** Βρίσκεται υπό Βρετανική και Αμερικανική κατοχή.
- **Σουηδία:** Κρατάει επίσημα ουδέτερη στάση αν και ουσιαστικά βρίσκεται υπό την επιρροή της ναζιστικής Γερμανίας.

Πολιτικά στοιχεία

□ Σουηδία:

- Από το 1930 και μετά το Σοσιαλδημοκρατικό παίζει καθοριστικό ρόλο και κυβερνά πολλές δεκαετίες.
- Στις εκλογές του 2011 προέκυψε κεντροδεξιά κυβέρνηση, ενώ το εθνικιστικό-ακροδεξιό κόμμα των «Σουηδών Δημοκρατών» εκπροσωπείται με 20 βουλευτές στην βουλή.

□ Νορβηγία:

- Σημαντικό ρόλο μετά τον πόλεμο έπαιξε το Εργατικό Κόμμα που κυβέρνησε μέχρι το 1981, ενώ μετά εναλλάσσεται στην κυβέρνηση με συντηρητικές κεντροδεξιές κυβερνήσεις.
- Στις τελευταίες εκλογές σχηματίστηκε κυβέρνηση από τον συνασπισμό του Εργατικού Κόμματος, του Σοσιαλιστικού Αριστερού Κόμματος και του Κεντρώου Κόμματος.

□ **Δανία:**

- Το πολιτικό σύστημα επιβάλλει την δημιουργία κυβερνήσεων συνεργασίας
- Στις τελευταίες εκλογές σχηματίστηκε κυβέρνηση από την «Κόκκινη Συμμαχία» (Σοσιαλδημοκράτες, Κοινωνικό Φιλελεύθερο Κόμμα Δανίας, Σοσιαλιστικό Λαϊκό Κόμμα, Κόκκινη-Πράσινη Συμμαχία).

□ **Φιλανδία:**

- Στις τελευταίες εκλογές βγήκε νικητής το Κόμμα του «Εθνικού Συνασπισμού» με δεύτερο το Σοσιαλδημοκρατικό, ενώ παρουσιάζουν σημαντική αύξηση τα ποσοστά του εθνικιστικού κόμματος των «Αληθινών Φιλανδών».

□ **Ισλανδία:**

- Υπάρχει παράδοση κυβερνήσεων συνεργασίας
- Το 2009-μετά από την οικονομική κρίση σχηματίστηκε για πρώτη φορά αριστερή κυβέρνηση από τη Σοσιαλδημοκρατική Συμμαχία

Ναζισμός και Σκανδιναβικές χώρες

- Η επίδραση του ναζισμού ήταν αρκετά σημαντική πριν και κατά τον πόλεμο, κυρίως σε Σουηδία και Φινλανδία
- Μεταπολεμικά οι νεοναζιστικές οργανώσεις ήταν περιθωριακές, αλλά από τη δεκαετία του 1990 έχουν εμφανιστεί διάφορες σχετικές κινήσεις, στο γενικότερο πλαίσιο ανόδου της ακροδεξιάς στην Ευρώπη

Η δολοφονία του Ούλοφ Πάλμε

- Η δολοφονία του Σοσιαλδημοκράτη πρωθυπουργού Ούλοφ Πάλμε, το 1986, σημάδεψε ανεξίτηλα την πολιτική ζωή της Σουηδίας (και γενικότερα των Σκανδιναβικών χωρών), αφού αποτέλεσε το «τέλος της εποχής της αθωότητας», το τέλος του ονείρου για μια Σουηδία ασφαλή και υπεράνω των συγκρούσεων, όπου επικρατούσε η συναίνεση.

Οικονομικά και κοινωνικά δεδομένα

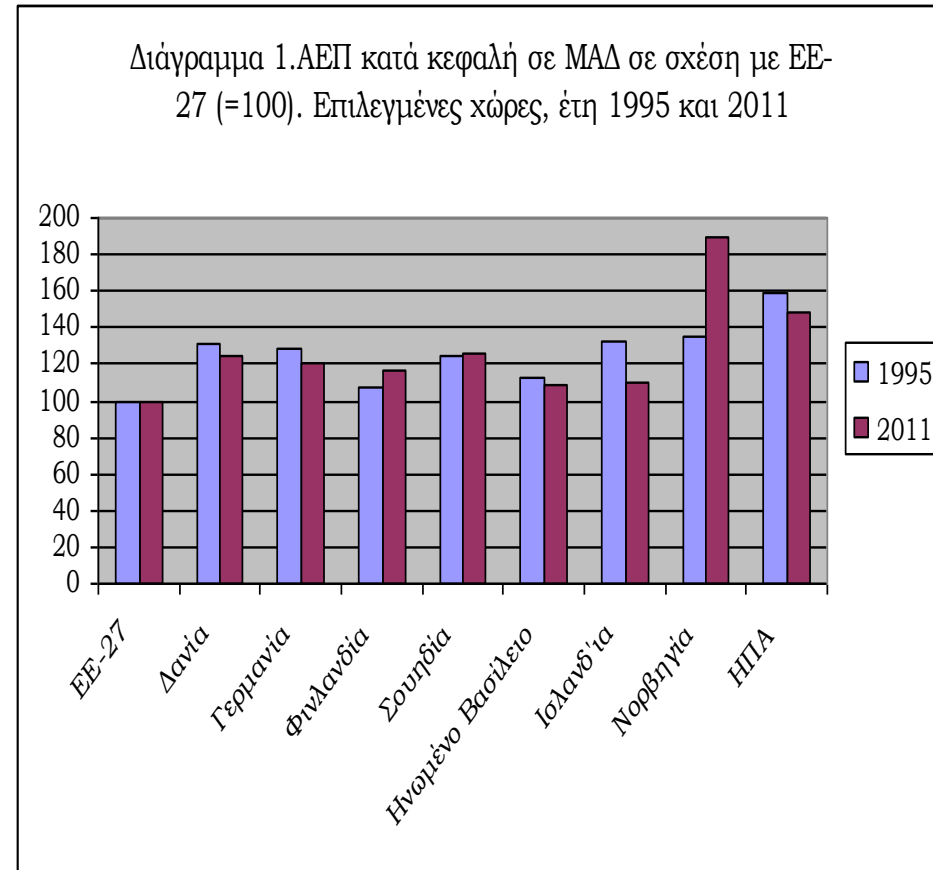

- Οι Σκανδιναβικές χώρες παρουσιάζουν αρκετές ομοιότητες (υψηλό βιοτικό επίπεδο, υψηλό ΑΕΠ και επίπεδο κοινωνικής συνειδητοποίησης, μέτρα κοινωνικής πρόνοιας), αλλά και διαφορές στην τοπογραφία τους, τη γλώσσα, την πολιτική που ακολουθούν σχετικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση κλπ.

1. Οικονομικά μεγέθη

- Οι Σκανδιναβικές χώρες έχουν ΑΕΠ περίπου 25% μεγαλύτερο από το μέσο όρο των χωρών της ΕΕ και κατατάσσονται ανάμεσα στις 20 πρώτες παγκοσμίως με κριτήριο το κατά κεφαλήν ΑΕΠ
- Παρά τις αλλαγές κυβερνήσεων και πολιτικών οι κρατικές δαπάνες των Σκανδιναβικών χωρών για ευαίσθητους κοινωνικούς τομείς κυμαίνονται, σε γενικές γραμμές, σε υψηλά επίπεδα

2. Δημογραφικά στοιχεία (Eurostat)

- Οι Σκανδιναβικές χώρες είναι αραιοκατοικημένες (περίπου 7,3 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο)
- Το προσδόκιμο ζωής των κατοίκων τους είναι υψηλό (ειδικά η Ισλανδία και η Σουηδία βρίσκονται στις 8 πρώτες χώρες της κατάταξης 190 χωρών από τον ΟΗΕ – 2010)

ΧΩΡΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (2012)
Δανία	5.580.516
Φινλανδία	5.401.267
Σουηδία	9.482.855
Ισλανδία	319.575
Νορβηγία	4.985.870

3. Μετανάστευση (2010, πηγή Eurostat)

- Από τη δεκαετία του 1970, η Σκανδιναβία (και κυρίως η Σουηδία) ήταν προορισμός προσφύγων και μεταναστών, λόγω της «ελαστικής» πολιτικής εισόδου και των δικαιωμάτων που παρείχε
- Από τη δεκαετία του 1980 η μετανάστευση αποτελεί σημαντικό θέμα πολιτικής αντιπαράθεσης

	Πολίτες άλλων χωρών (% επί συνολ. πληθ.)	Γεννηθέντες σε άλλες χώρες (% επί συνολ. πληθ.)
Ευρ. Ένωση-27	6.5	9.4
Δανία	6.0	9.0
Φινλανδία	2.9	4.3
Σουηδία	6.3	14.3
Ισλανδία	6.8	11.0
Νορβηγία	6.8	10.8

Politicians: Stop the hunt for undocumented

Published 2013-02-22 10:42

Ewa Larsson (MP) follows police Fredrik Ages control of undocumented in the subway.

Photo: Magnus Hallgren

- Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σκλήρυνση των μέτρων για τη μετανάστευση και την παροχή ασύλου, κυρίως στη Δανία

- Η μεγάλη αύξηση κυρίως της παράνομης μετανάστευσης και των προσφύγων δημιουργούν κοινωνικά προβλήματα και πολιτικές αντιπαραθέσεις
- Τα προβλήματα αυτά και οι δυσκολίες στη λύση τους αποτελούν αντικείμενο εκμετάλλευσης από ακροδεξιές ή και νεοναζιστικές οργανώσεις, οι οποίες έχουν εμφανιστεί και ενισχύονται, όπως και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

4. Εγκληματικότητα

- Αν και οι Σκανδιναβικές χώρες θεωρούνται από τις ασφαλέστερες στον κόσμο, η εγκληματικότητα έχει αυξηθεί τις τελευταίες δεκαετίες και σήμερα κυμαίνεται (ανάλογα με το είδος του αδικήματος) σε παρόμοια ή χαμηλότερα επίπεδα από το μέσο όρο των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών

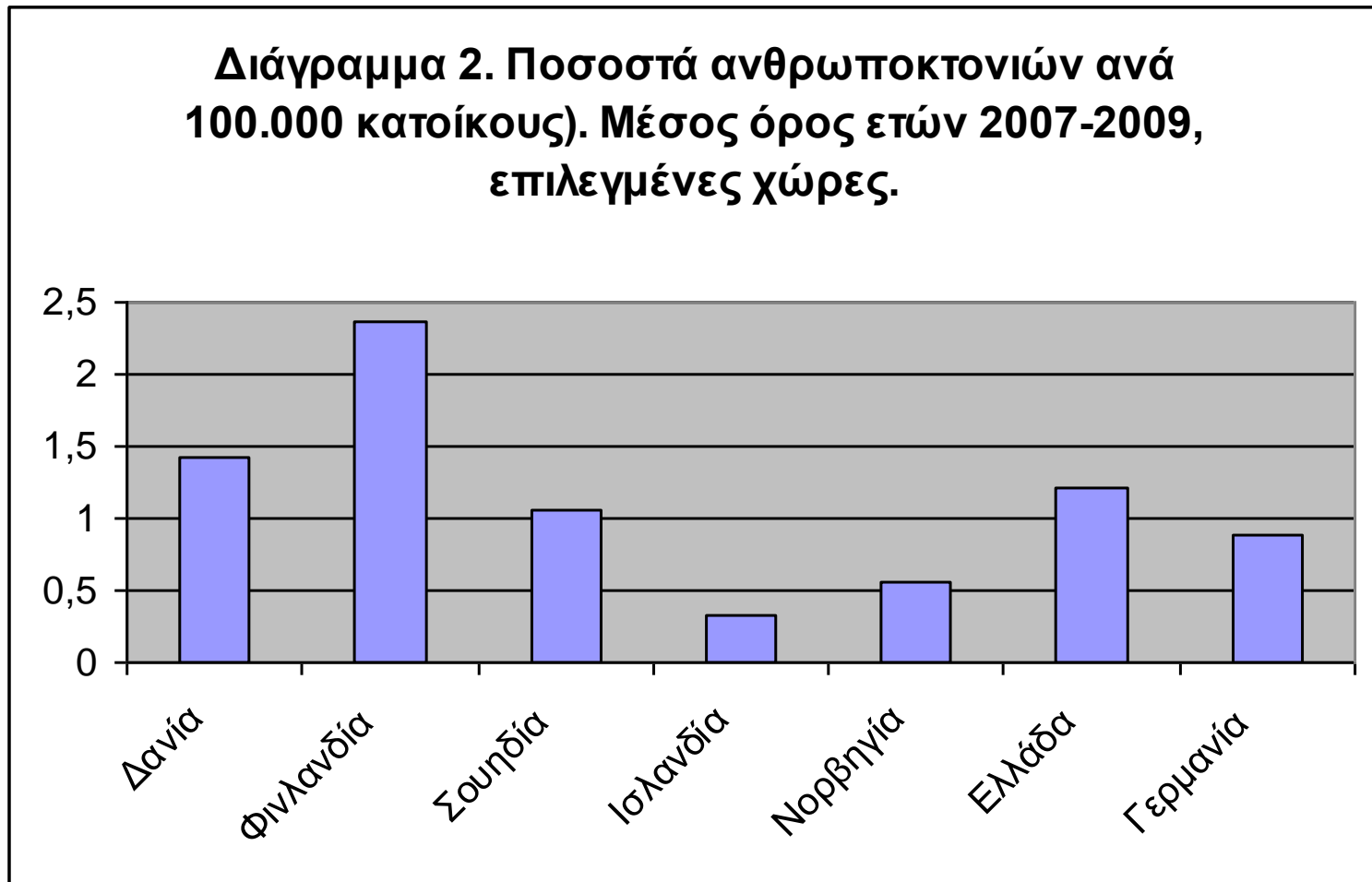
- Το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί περιορισμένο πρόβλημα στη Σκανδιναβία, αλλά αναμένεται αύξηση (κυρίως από τις Ανατολικοευρωπαϊκές χώρες).
- Σημαντικότερα προβλήματα είναι η διακίνηση ναρκωτικών και η εμπορία ανθρώπων (trafficking) με σκοπό κυρίως την καταναγκαστική εργασία και την πορνεία.

- ανθρωποκτονίες

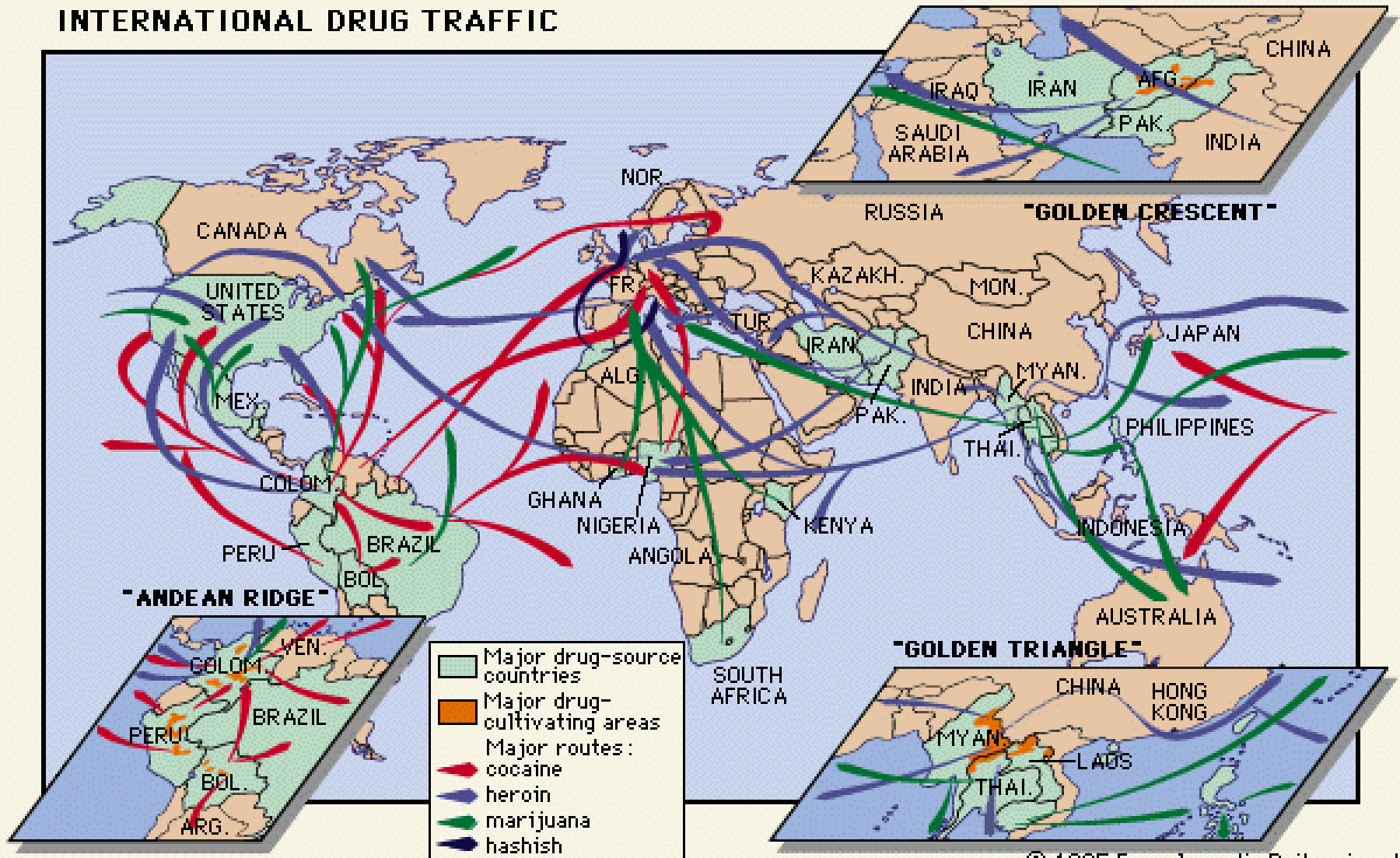

ο ετήσιος μέσος όρος για την τριετία 2007-2009 είναι για τις Σκανδιναβικές χώρες γενικά από τους μικρότερους της Ευρώπης, με εξαίρεση αυτόν της Φινλανδίας.

ναρκωτικά (παράνομη κατοχή, παραγωγή, μεταφορά, προμήθεια, χρηματοδότηση κλπ.)

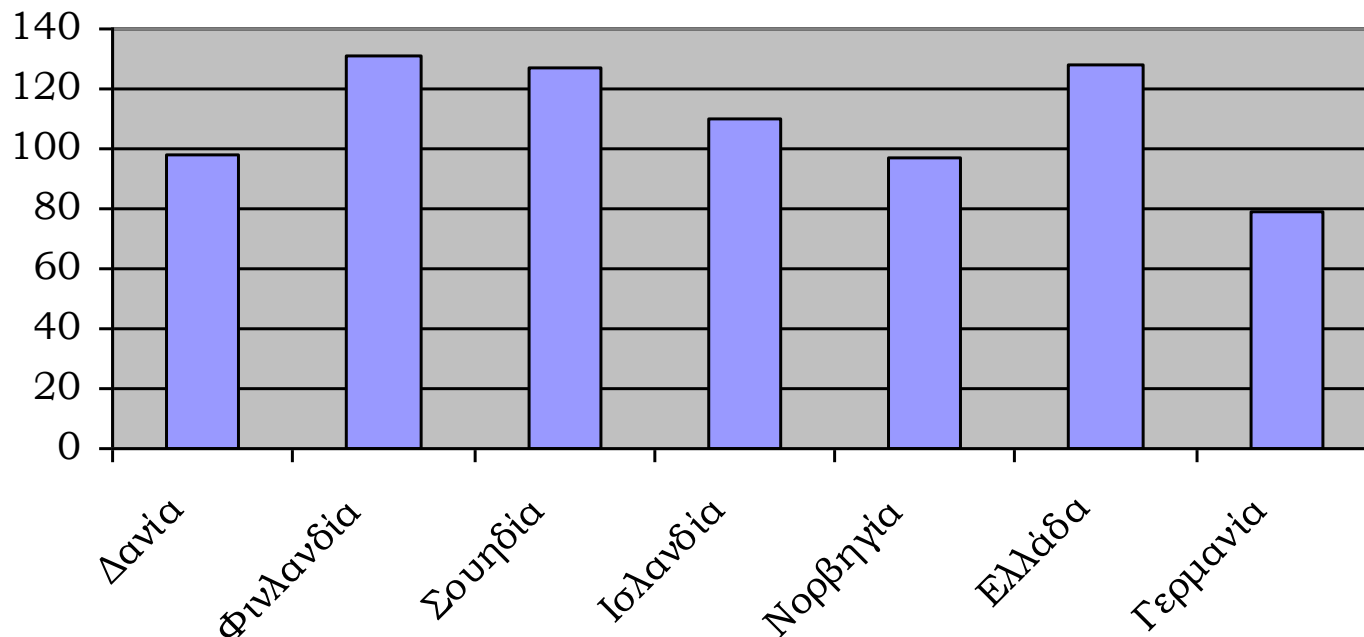
INTERNATIONAL DRUG TRAFFIC

Τα αδικήματα αυτά παρουσιάζουν ελαφρά μείωση σε σχέση με το 2006, στη Δανία (2%) και τη Νορβηγία (3%) και αύξηση στη Φινλανδία (31%), στην Σουηδία (27%)

και στην Ισλανδία (10%).

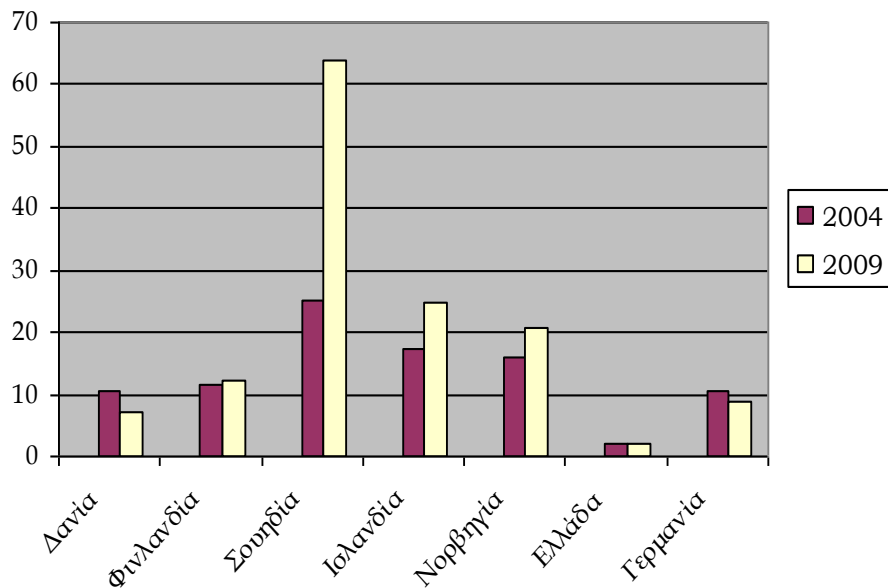
Διάγραμμα 3. Δείκτης αδικημάτων σχετικών με ναρκωτικά 2009 (έτος βάσης 2006 = 100).
Επιλεγμένες χώρες

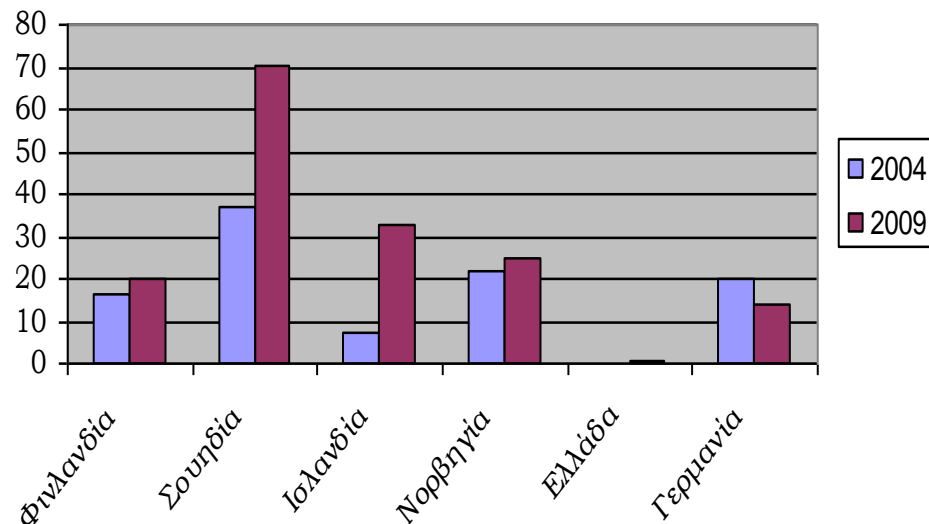
- εγκλήματα σεξουαλικής βίας

Διάγραμμα 4. Βιασμοί (ποσοστά ανά 100.000 κατοίκους). Επιλεγμένες χώρες, έτη 2004 και 2009

Διάγραμμα 5. Σεξουαλικά αδικήματα εναντίον ανηλίκων (ποσοστό ανά 100.000 κατοίκους). Έτη 2004 και 2009, επιλεγμένες χώρες

- Παρουσιάζονται –ιδιαίτερα στη Σουηδία- υψηλά ποσοστά τόσο στους βιασμούς, όσο και στα σεξουαλικά εγκλήματα εναντίον ανηλίκων
- Πιθανές αιτίες:
 - διαφορές στα νομικά συστήματα και διαφορετικοί ορισμοί του σεξουαλικού εγκλήματος και του βιασμού από χώρα σε χώρα
 - διαφορές στην κουλτούρα (με την έννοια ότι στην Σουηδία καταγγέλλονται από τα θύματα πιο εύκολα οι βιασμοί απ' ότι σε άλλες χώρες) κλπ.
 - οι άνισες σχέσεις εξουσίας μεταξύ ανδρών και γυναικών επικρατούν ακόμη και παρά το εντυπωσιακό επίπεδο ισότητας των φύλων, αυτά τα επιτεύγματα φαίνεται να μην περνούν τις πόρτες των σπιτιών.

Το κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο του Σκανδιναβικού αστυνομικού μυθιστορήματος

- Οι σκοτεινές πλευρές της ιστορίας των Σκανδιναβικών χωρών κατά το Β΄ παγκόσμιο πόλεμο σε άμεση σχέση με την πρόσφατη ενίσχυση του ρατσισμού και των ακροδεξιών οργανώσεων,
- η αύξηση των ανισοτήτων και της ανασφάλειας μετά τη δεκαετία του 1980,
- η ένταση της μετανάστευσης και οι συνέπειές της,
- η διεθνοποίηση του εγκλήματος και οι νέες μορφές του, τα σημαντικά ποσοστά εγκλημάτων σεξουαλικής βίας απασχολούν σε μεγάλο βαθμό σχεδόν όλους τους συγγραφείς και εντάσσονται στην πλοκή των μυθιστορημάτων τους, τα οποία αποκτούν έτσι ένα σημαντικό κοινωνικό και πολιτικό χαρακτήρα

Ενδεικτική βιβλιογραφία - πηγές

- Eurostat (2012): *Population and social conditions. Statistics in focus*, 6/2012. *Crime and Criminal Justice, 2006-2009*.
- Migration Information Source: *Norway: Migrant Quality, Not Quantity*
<http://www.migrationinformation.org/Feature/display.cfm?ID=307>
- Swedish National Council for Crime Prevention: *Crime trends in Sweden*.
<http://www.bra.se/bra/bra-in-english/home/crime-and-statistics.html>
- The Economist (28-8-1997): *Nordic eugenics. Here, of all places*
<http://www.economist.com/node/155244>
- UNODC: *Statistics on crime* <http://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/statistics/data.html>
- Wikipedia: *History of Scandinavia, Second World War*
http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Scandinavia#Second_World_War
- Wikipedia: *List of countries by GDP (PPP) per capita*
[http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_GDP_\(PPP\)_per_capita](http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_GDP_(PPP)_per_capita)

ΣΤΙΝΓΚ ΛΑΡΣΟΝ

Αστυνομικό μυθιστόρημα

Λίγα λόγια για τον Στιγκ Λάρσον

*Γεννήθηκε το 1954 στη Σουηδία. Υπήρξε οικονομικός αναλυτής, δημοσιογράφος και αρχισυντάκτης του σουηδικού πολιτικού περιοδικού *Expo*, ειδικός σε θέματα που αφορούν νεοναζιστικές οργανώσεις και αγωνιστής κινημάτων για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων. Πέθανε το 2004 από καρδιακή προσβολή.*

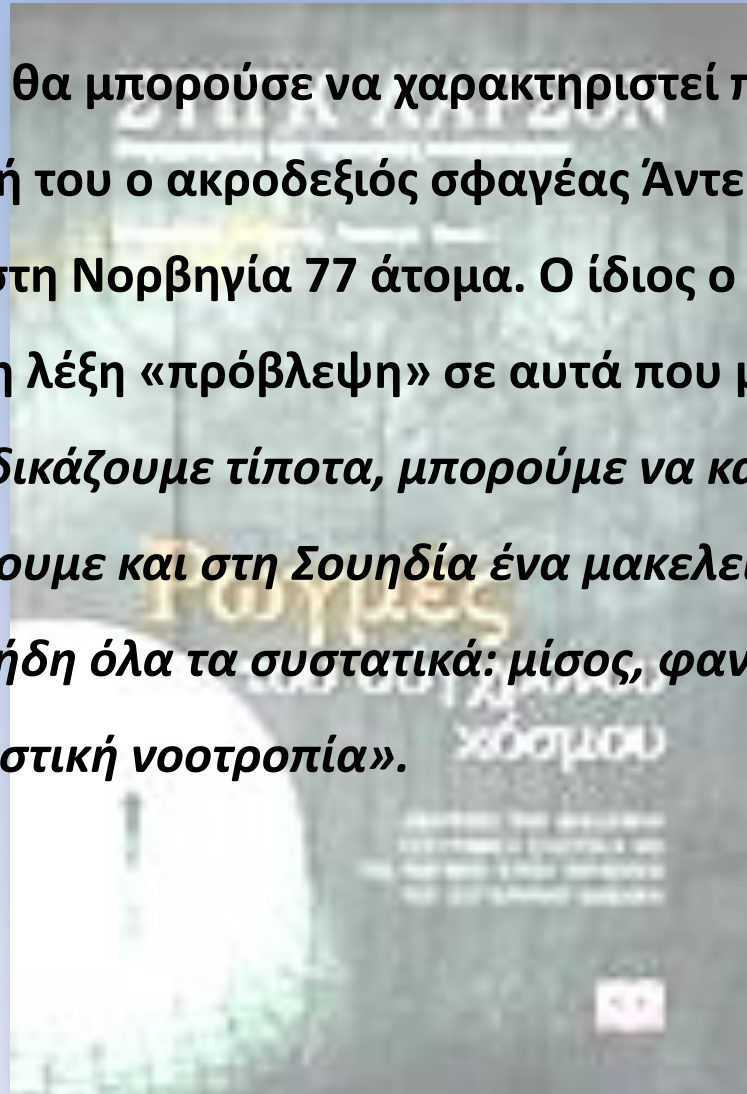
Έργα του

- Ρωγμές του σύγχρονου κόσμου
- Millenium (τριλογία)
 - Το κορίτσι με τα τατουάζ
 - Το κορίτσι που έπαιζε με την φωτιά
 - Το κορίτσι στην φωλιά της σφήγκας

Ρωγμές του σύγχρονου κόσμου

Τούτο το βιβλίο θα μπορούσε να χαρακτηριστεί προφητικό. Λίγο καιρό μετά την έκδοσή του ο ακροδεξιός σφαγέας Άντερς Μπρέιβικ δολοφονούσε στη Νορβηγία 77 άτομα. Ο ίδιος ο Στιγκ Λάρσον χρησιμοποιεί τη λέξη «πρόβλεψη» σε αυτά που μας καταθέτει εδώ:

«Χωρίς να προδικάζουμε τίποτα, μπορούμε να κάνουμε μια πρόβλεψη. Στο τέλος θα έχουμε και στη Σουηδία ένα μακελειό σαν της Οκλαχόμα Σίτι. Υπάρχουν ήδη όλα τα συστατικά: μίσος, φανατισμός, αγάπη για τη βία και σεχταριστική νοοτροπία».

MILLENIUM ΤΡΙΛΟΓΙΑ

Οι ήρωες του Λάρσον

- Παρά τους καταιγιστικούς ρυθμούς δράσης και τις διαρκείς ανατροπές, αυτό που πρωτίστως σαγηνεύει στην ιστορία είναι οι ήρωες: αντιφατικοί, με μυστικά και ψέματα και σκοτεινό παρελθόν, γοητευτικοί μέσα στις λεπτές αποχρώσεις

Ο **Mikael Blomkvist** είναι ο σκεπτόμενος δημοσιογράφος, ερευνητής που συνεργάζεται και αγωνίζεται κατά της καταπάτησης των δικαιωμάτων, κατά της διαφθοράς και της αλλοίωσης των δημοκρατικών θεσμών, δίνοντας μάχες που είναι προσωπικές, αλλά έχουν μεγάλη πολιτική σημασία

- Η **Lisbeth Salander** είναι βγαλμένη από τον κόσμο των νέων που έχουν ζήσει τη βία των οικογενειών ή/και των κρατικών θεσμών, που είναι ικανότατοι στο να σερφάρουν στο ίντερνετ, που δεν εμπιστεύονται κρατικούς θεσμούς, αλλά μόνο την έμπρακτη αλληλεγγύη, που έχουν μία αδιαπραγμάτευτη ηθική στάση απέναντι στον κόσμο, και δεν διστάζουν να χρησιμοποιήσουν την αυτοδικία για να υπερασπιστούν τον εαυτό τους και τις αξίες τους

- Η **Lisbeth** είναι κάτι εξαιρετικό, κάτι νέο στο αστυνομικό μυθιστόρημα. Γνωρίζει πολύ καλά όχι μόνο πόσο εύκολα μπορεί να ανατραπεί το σύστημα, αλλά και πόσο απάνθρωπο είναι στην πραγματικότητα. Η ιδιότυπη ηθική της περιλαμβάνει μία ρήση που επανέρχεται στα βιβλία και δίνει τον τόνο: **«Δεν υπάρχουν αθώοι. Υπάρχουν διαφορετικοί βαθμοί ευθύνης»**

Κοινωνικοπολιτικά στοιχεία στα βιβλία του Λάρσον

- Ο Λάρσον αποδομεί, με μία ανελέητη κριτική, τη Σουηδική σοσιαλδημοκρατική κοινωνία της ευημερίας και εκφράζει την αγωνία του για τις εξελίξεις της τελευταίας 25ετίας που σε μεγάλο βαθμό αφορούν και άλλες χώρες

- Κατορθώνει να υφάνει στη μυθοπλασία του την κριτική για την πολιτική, την οικονομία, την κοινωνική πολιτική, και συγκεκριμένα, για:
 - το σκοτεινό ναζιστικό παρελθόν σημαντικών παραγόντων της κοινωνικοοικονομικής ζωής,
 - την παντοδυναμία και τη διαφθορά των μυστικών υπηρεσιών, καθώς και τη συνενοχή των κοινωνικών υπηρεσιών
 - το μισογυνισμό και τη βία απέναντι στις γυναίκες,
 - τον ρόλο των ΜΜΕ,
 - την ανάπτυξη των ακροδεξιών οργανώσεων,
 - την εκμετάλλευση των αδύναμων

Η επιτυχία της τριλογίας του Λάρσον

Ο νομπελίστας Μάριο

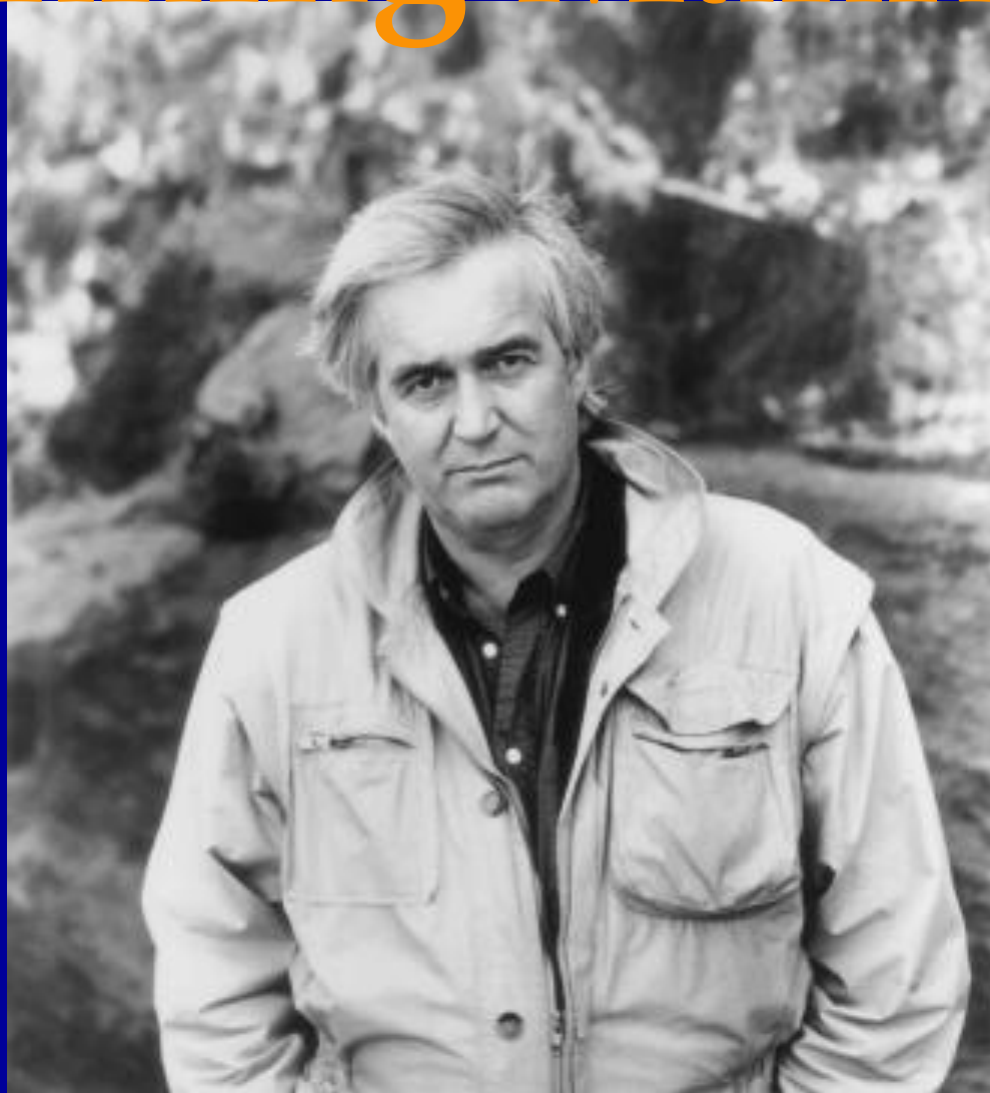
Βάργκα Λιόσα, έγραψε ότι ο Λάρσον δημιούργησε μια σπουδαία ιστορία με ήρωες «*δίκαιους εκδικητές υπεράνω του νόμου*», με τους κανόνες ενός καλογραμμένου σύγχρονου αστυνομικού μπεστ-σέλλερ, προσθέτοντας ότι ο ίδιος διάβασε τις 2.100 σελίδες των τριών βιβλίων με «*την ίδια ευχαρίστηση και πυρετώδη ενθουσιασμό*» που είχε διαβάσει Δουμά, Ντίκενς και Ουγκό όταν ήταν παιδί: «*Μετά από κάθε σελίδα, αναρωτιόμουν με αγωνία τι θα γίνει μετά!*»

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Γκίκα, Ε. : Θρίλερ - σχόλιο της σύγχρονης παρακμής,
<http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=22809&subid=2&pubid=9868946>
- Hot crime writing in a cold land,
http://2.bp.blogspot.com/_sT6bBiKZaYY/TiZZJuxT_nI/AAAAAAAAADf4/ZXYIfDVzNi0/s1600/P1300286.JPG
- Λινάρδος-Ρυλμόν, Π. : Η Λίζμπεθ Σάλαντερ από τον Στιγκ Λάρσον στον Ντέιβιντ Φίντσερ,
<http://rednotebook.gr/details.php?id=4590>
- Wikipedia: Stieg Larsson,
http://en.wikipedia.org/wiki/Stieg_Larsson

Henning Mankell

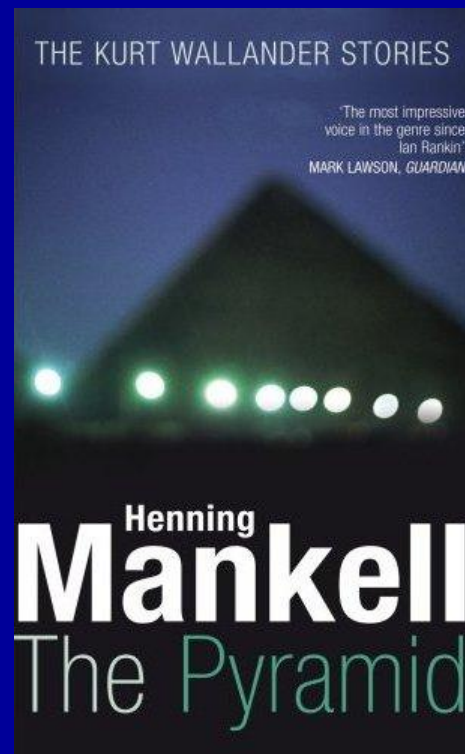

βιογραφικά στοιχεία

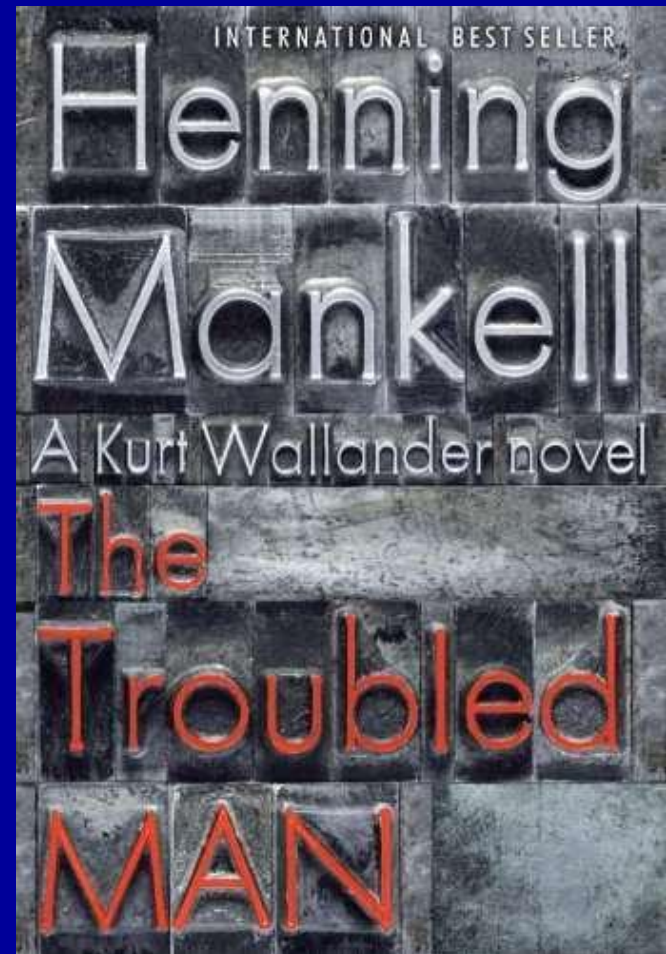

- γεννήθηκε το 1948 στην Στοκχόλμη
- από τα 20 του ασχολήθηκε με τη συγγραφή και την σκηνοθεσία
- αριστερός ακτιβιστής με δράση ενάντια στον πόλεμο του Βιετνάμ, το ρατσιστικό καθεστώς της Νότιας Αφρικής, τον αποικιακό πόλεμο της Πορτογαλίας στη Μοζαμβίκη – και πρόσφατα, ενάντια στον αποκλεισμό της Γάζας
- έντονη ανθρωπιστική δράση στην Αφρική

- Στα περισσότερα βιβλία του, ήρωας είναι ο επιθεωρητής Βαλάντερ, μία από τις μορφές που σηματοδοτούν το σύγχρονο αστυνομικό.
- Ένας άλλος σταθερός «πρωταγωνιστής» των βιβλίων του είναι η μελαγχολική, σκοτεινή παγωνιά του τοπίου.

- συμπληρώνει την πλοκή με κοινωνική και ψυχολογική οπτική γωνία, πλαστικούς χαρακτήρες-πορτρέτα και διεισδυτική ματιά στις τραγωδίες της ζωής
- χαρακτηριστικά του είναι η νηφάλια αντιμετώπιση του εγκλήματος και των συνεπειών του, η απλή αναπαραγωγή των Σκανδιναβικών σκηνικών, η βαθιά γνώση των ηθών της κοινωνίας και ο αινιγματικός, συναρπαστικός χαρακτήρας του πολύπλοκου ήρωά του

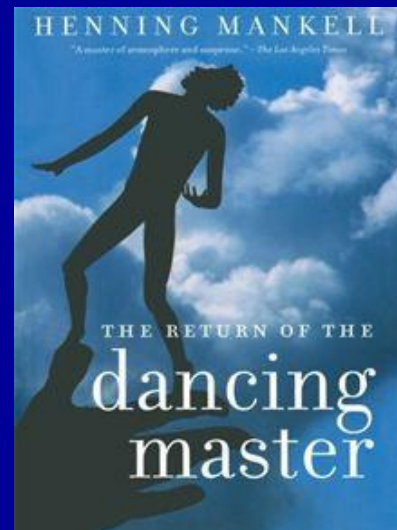
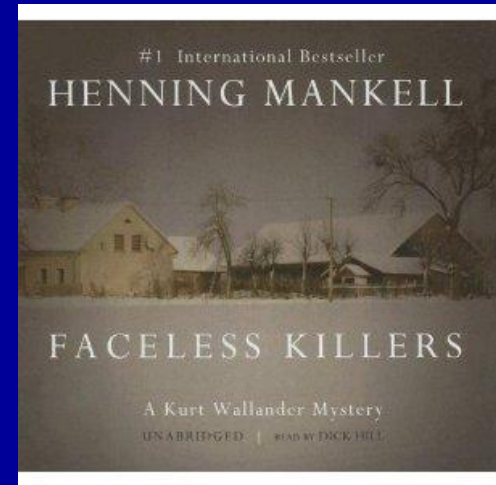

Κοινωνικοπολιτικά στοιχεία στα έργα του Mankell

- η διαρκής ανάλυση της κοινωνίας είναι συστατικό των μυθιστορημάτων του Μάνκελ
- ασχολείται με τα σημαντικά προβλήματα, που προέκυψαν στην Ευρώπη, ειδικά από τη δεκαετία του 1990:
 - τη μετανάστευση και την ξενοφοβία,
 - το τράφικιν και την σταδιακή αύξηση της βίας και του εγκλήματος,
 - την κοινωνική ανασφάλεια, την αυξανόμενη ανεργία και τις ανεπαρκείς κοινωνικές παροχές του κράτους πρόνοιας, την αποσύνθεση της συλλογικής αλληλεγγύης

Κοινωνικοπολιτικά στοιχεία στα έργα του Mankell

- ιδιαίτερα τον απασχολεί ο ρατσισμός (“Εκτελεστές δίχως πρόσωπο”) και η άνοδος του νεο-ναζισμού (“*The return of the dancing master*”)

- Επικεντρώνεται σ' αυτούς που παραμένουν στη σκιά, σε απεγνωσμένες, χαμένες υπάρξεις («Η Πέμπτη Γυναίκα»)...
- Κάποια απ' τα μυθιστορήματα του αρχίζουν μ' ένα σύντομο πρόλογο, που τοποθετείται σε μία τριτοκοσμική, φτωχή χώρα κι έπειτα, η υπόθεση μετακινείται στη Σουηδία. Μ' αυτόν τον τρόπο, ο «άλλος» της σύγχρονης, παγκόσμιας ιστορίας, οι φτωχές χώρες του Τρίτου Κόσμου, εμφανίζονται στα έργα του, παραμένοντας στο παρασκήνιο, ως «η μακρινή, Απούσα Αιτία».

Αστυνομικά βιβλία του στα Ελληνικά

- Εκτελεστές δίχως πρόσωπο
- Τα σκυλιά της Ρίγα
- Εντολές θανάτου
- Η πέμπτη γυναίκα
- Ένα βήμα πίσω
- Firewall
- Πριν πέσει η παγωνιά
- Ματωμένα ίχνη
- Ο άνθρωπος από το Πεκίνο
- Το φθινόπωρο του Κουρτ Βαλλάντερ

Βιβλιογραφία

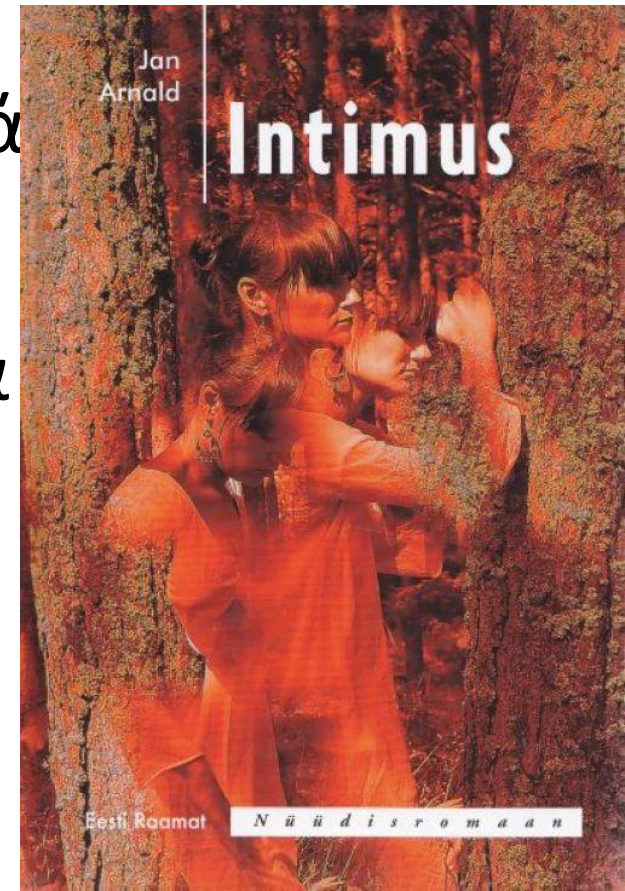
- <http://www.guardian.co.uk/books/2003/dec/07/crimebooks.features>
- <http://www.henningmankell.com/Author/Biography>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Henning_Mankell#Political_views
- <http://www.tovima.gr/books-ideas/article/?aid=465715>
- http://www.psichogios.gr/datafiles/videos/ΚΥΡΙΑ_ΚΑΤΙΚΗ_ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ_210811.pdf

Arne Dahl

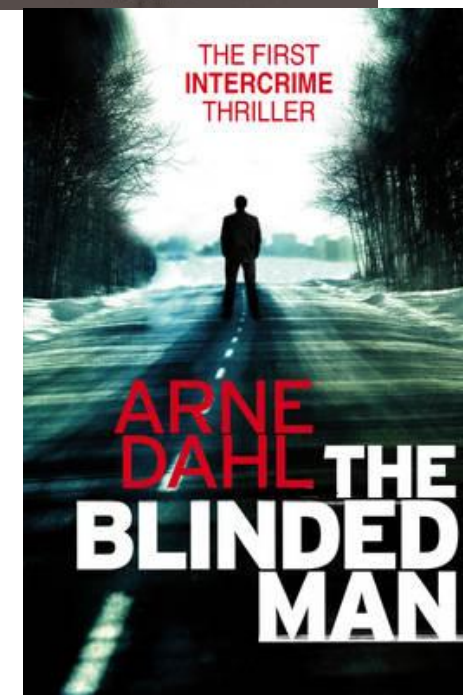
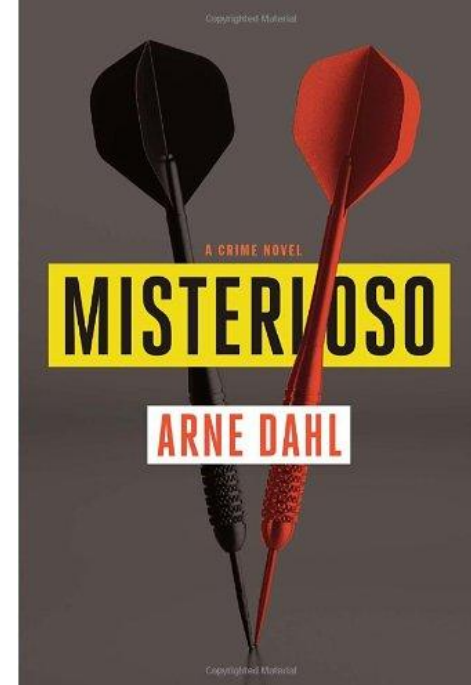
Βιογραφικά

- Ο **Arne Dahl** δεν υπάρχει. Το ψευδώνυμο αυτό ανήκει στον **Jan Arnald**, κριτικό, δημοσιογράφο και συνεργάτη της Σουηδικής Ακαδημίας των Νομπέλ.
- Γεννήθηκε το 1963, γράφει τακτικά στην εφημερίδα **Dagens Nyheter** και έχει εκδώσει αρκετά άλλα βιβλία εκτός από τα αστυνομικά

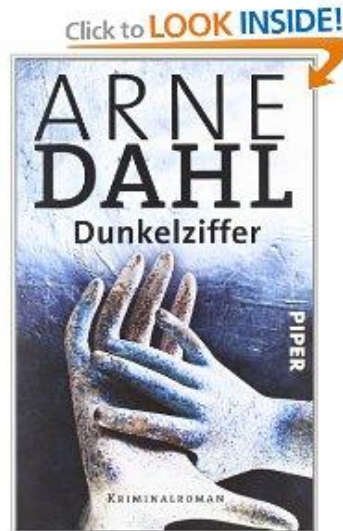
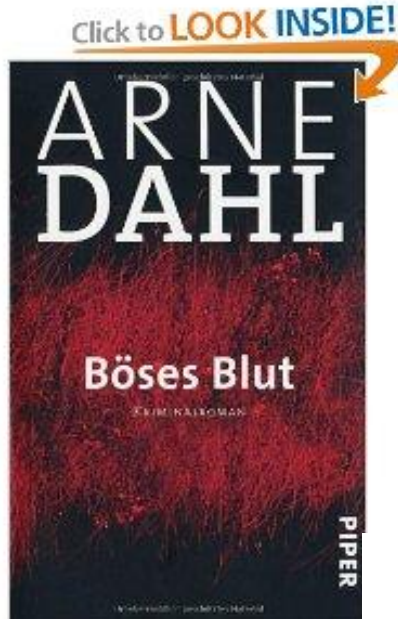

Ο Arne Dahl και η «Ομάδα Α»

- Στα έργα του Dahl, όπως και στου Ed McBain, ο ήρωας δεν είναι ένας, αλλά μία ομάδα ειδικά εκπαιδευμένων, ικανότατων αστυνομικών, που αποτελούν την «Ομάδα Α»
- Τα μέλη της Ομάδας (μεταξύ των οποίων ένας Φινλανδο-Σουηδός και ένας δεύτερης γενιάς μετανάστης Χιλιανός καταγωγής) είναι αντιπροσωπευτικοί τύποι της Σουηδικής κοινωνίας. Οι Σουηδοί είναι χαρακτηριστικά Σουηδοί, ο Χιλιανός αναμενόμενα λιγότερο προσαρμοσμένος στο περιβάλλον του, ενώ η υπαρξιακή μοναξιά τού Πωλ Γελμ (που είναι το κεντρικό πρόσωπο της Ομάδας) δεν πρέπει να ξαφνιάζει κανέναν Σκανδιναβό αναγνώστη.

Η γοητεία της πλοκής

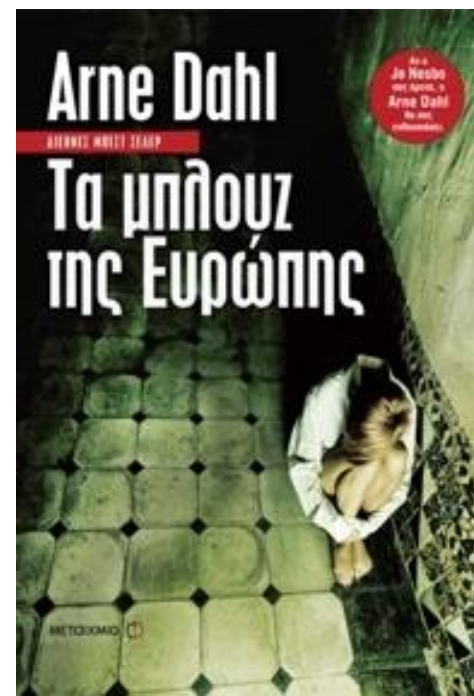
- Χαρακτηριστικό των βιβλίων του Dahl είναι ο λαβύρινθος των διαδρομών που ακολουθεί η πλοκή, τα φαινομενικά ασύνδετα κομμάτια της, που όμως τελικά συνθέτουν αριστοτεχνικά το παζλ. Αλλωστε, δεν είναι τυχαία η ομολογημένη αγάπη του συγγραφέα στην τζαζ και τους αυτοσχεδιασμούς της. Τα βιβλία του έχουν μία εξαιρετική αίσθηση ρυθμού, αφού τη φρενίτιδα διαδέχονται σελίδες άτονες, εφελθέρια για την επόμενη έκρηξη.

Οψεις της κοινωνίας στα έργα του Dahl

- Τα προσωπικά αδιέξοδα, τα υπαρξιακά άγχη, οι οικογένειες σε αποσύνθεση συνδυάζονται στα βιβλία του Dahl με γενικότερα προβλήματα της σύγχρονης Σουηδικής κοινωνίας όπως ο ρατσισμός, οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες, το παρακράτος και η διαφθορά, κάτι που φυσικά αντικατοπτρίζει και την πραγματικότητα της υπόλοιπης Ευρώπης.

- Στο βιβλίο του «*Τα μπλουζ της Ευρώπης*» συνδέει με αριστοτεχνικό τρόπο τις ναζιστικές φρικαλεότητες και την στάση των Σκανδιναβικών χωρών κατά το Β΄ παγκόσμιο πόλεμο με τα σύγχρονα προβλήματα της διεθνοποίησης του εγκλήματος και των σχέσεων της νέας εγκληματικότητας με τους νεοναζί.

Αποσπάσματα από συνεντεύξεις

- Πράγματι, πιστεύω ότι έχουμε μια νέα εικόνα του εγκλήματος στην Ευρώπη. Πολλά έγιναν τη δεκαετία του '90. Χώρες χωρίς δημοκρατική παράδοση, έγιναν δημοκρατίες τη λάθος στιγμή, όταν η δημοκρατία σήμαινε απλώς ωμό καπιταλισμό και όχι τις πραγματικές ανθρωπιστικές αξίες κ.τ.λ. Οπότε όλα ξαφνικά ήταν έτοιμα για ξεπούλημα, ο δυνατότερος ήταν ο νικητής, οι άνθρωποι μπορούσαν να αγοραστούν και να πωληθούν. Υπάρχει ένα σκλαβοπάζαρο στην καρδιά της Ευρώπης σήμερα και αυτό είναι αηδιαστικό.

- **Πιστεύετε ότι τα φαντάσματα του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου μπορούν να επιστρέψουν στην Ευρώπη;**
- Ναι. Τα φαντάσματα δείχνουν το πρόσωπό τους σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες σήμερα. Στη Σουηδία και την Ελλάδα υπάρχουν ακροδεξιά κόμματα ακόμη και στη Βουλή-και πρόκειται για δύο χώρες χωρίς μεγάλη παράδοση στον ρατσισμό. Ανησυχώ για την επανεμφάνιση των νεο-ναζιστικών κοινοτήτων στην Ευρώπη. Και γίνονται ολοένα και πιο ισχυρές.

- Στα «Μπλουζ της Ευρώπης, ένας από τους ήρωές σας πιστεύει ότι ο φασισμός θα εμφανιστεί και πάλι «από την πίσω πόρτα». Μπορείτε να το σχολιάσετε;
- Ο απόλυτος καπιταλισμός των 80s, (νεοφιλελευθερισμός) ήταν ολοκληρωτικά επικεντρωμένος στο άτομο. Αφορούσε στην απληστία, στον γρήγορο πλουτισμό, στο να είσαι μόνος αλλά δυνατός. Η συλλογικότητα σε κάθε εκδοχή της θεωρούνταν κακή. Σήμερα υπάρχει μια νέα ανάγκη για να ανήκεις σε μια ομάδα. Δυστυχώς, οι συλλογικότητες σήμερα λειτουργούν περισσότερο με αποκλεισμούς-είμαστε εμείς εναντίον εκείνων. Δεν πρόκειται για τις θετικές ομάδες που επιθυμούσαν όλοι να νιώθουν ευπρόσδεκτοι και να λαμβάνουν μέρος. Είναι περισσότερο «είτε είσαι μαζί μας είτε εναντίον μας». Ο φασισμός γίνεται όλο και πιο ισχυρός.

Αστυνομικά βιβλία του στα Ελληνικά

- **Misterioso**
- **Μίσος και αίμα**
- **Τυχαίο θύμα**
- **Τα μπλουζ της Ευρώπης**

Ενδεικτική βιβλιογραφία

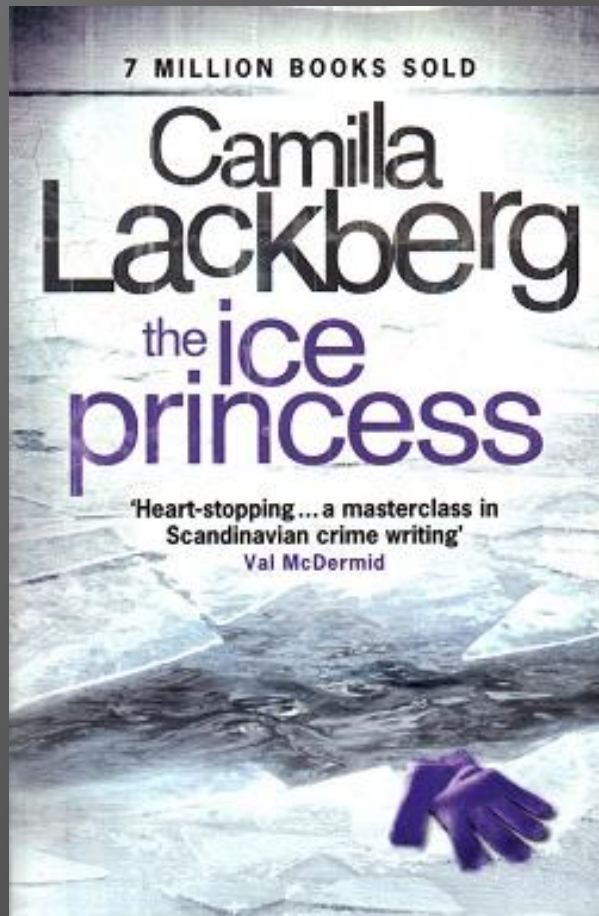
- <http://english.arnedahl.net/?rID=1167&page=his-own-words>
- <http://www.clickatlife.gr/story/biblio/arne-ntal-o-fasismos-ginetai-olo-kai-pio-isxuros?id=2237851>
- <http://www.tanea.gr/vivliodromio/?aid=4555654&enthDate=16012010>
- <http://www.mysterytribune.com/2012/01/04/review-misterioso-arne-dahl/>

Camilla Läckberg

Μία συγγραφέας γεννιέται...

- Γεννήθηκε το 1974 στη Φιελμπάκα, στη δυτική ακτή της Σουηδίας. Εγγραφε ιστορίες από πολύ μικρή ηλικία
- Σπούδασε οικονομικά, και εργάστηκε ως οικονομολόγος στην Στοκχόλμη
- Ασχολήθηκε επαγγελματικά με τη συγγραφή, όταν παρακολούθησε μια σειρά μαθημάτων δημιουργικής γραφής και τελικά, το αστυνομικό μυθιστόρημα την κέρδισε

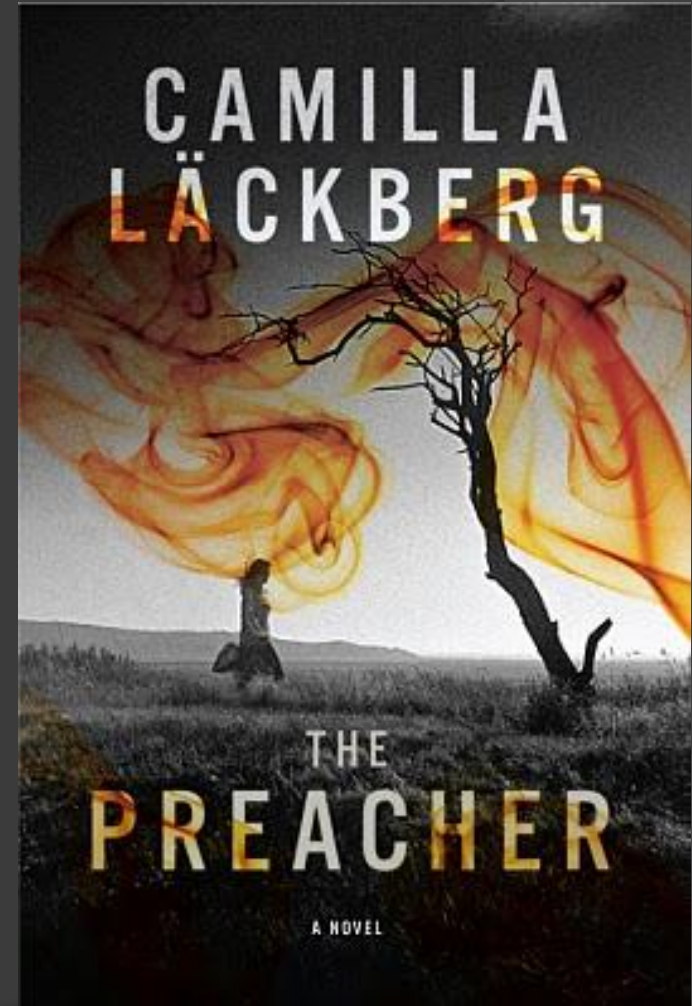
- Ηρωές της είναι η συγγραφέας Ερίκα Φαλκ και ο σύντροφός της επιθεωρητής Πάτρικ Χέντστρεμ, δύο από τους πιο ανεπτυγμένους χαρακτήρες στο σύγχρονο αστυνομικό μυθιστόρημα

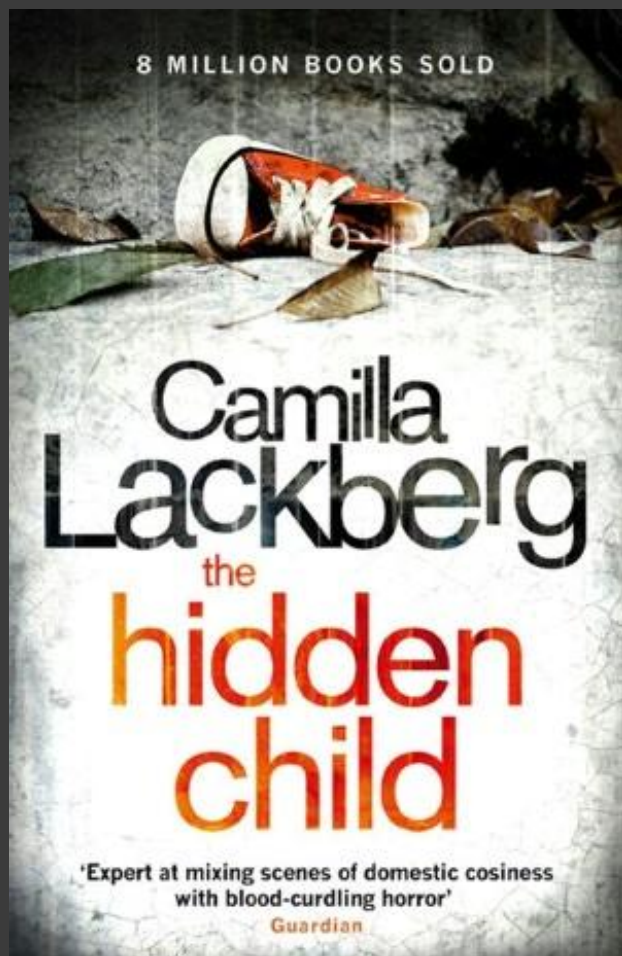

- ⦿ Χρησιμοποιεί ως σκηνικό των μυθιστορημάτων της την πόλη που γεννήθηκε και μεγάλωσε· όπως λέει, «μία μικρή πόλη είναι πάντα ένα ιδανικό μέρος για ιστορίες μυστηριωδών φόνων»
- ⦿ Η ακρίβεια της πλοκής στα βιβλία της θυμίζει την Αγκαθα Κρίστι

Κοινωνικοπολιτικά στοιχεία στα βιβλία της

- Η Läckberg, χωρίς να είναι τόσο «πολιτική» όσο οι άλλοι Σκανδιναβοί συνάδελφοί της, ασχολείται με τη Σουηδική κοινωνία, και ιδιαίτερα με τις σχέσεις των κατοίκων σε μια μικρή πόλη και τα σκοτεινά μυστικά της οικογένειας

- Ενδιαφέρεται ειδικότερα για το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και για το «πώς οι ναζί μπόρεσαν να χειραγωγήσουν τόσους ανθρώπους και να έρθουν στην εξουσία»

Η ΕΠΙΤΥΧΙΑ

- Η Camilla Läckberg έχει δεχθεί άριστες κριτικές. Θεωρείται από τις κορυφαίες συγγραφείς στην χώρα της, τα βιβλία της έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες και έχουν πουλήσει εκατομμύρια αντίτυπα.

Βιβλία της στα Ελληνικά

- Η παγωμένη πριγκήπισσα
- Ο ιεροκήρυκας
- Οικογενειακά μυστικά
- Σε ζωντανή μετάδοση
- Το παιδί από τη Γερμανία

Πηγές

- ◎ <http://www.camillalackberg.com/>
- ◎ http://en.wikipedia.org/wiki/Camilla_L%C3%A4ckberg
- ◎ <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=308098>
- ◎ http://www.diastixo.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=446:sezontani-metadosi&catid=45:xenipezografia&Itemid=94

Lo Nesbo.

Βιογραφικά στοιχεία:

- Γεννήθηκε το 1960, στο *Molde* της Νορβηγίας.
- Καταπιάστηκε από νεαρή ηλικία με το ποδόσφαιρο, που, όμως, εγκατέλειψε λόγω σοβαρού τραυματισμού.
- Σπούδασε Οικονομικά κι εργάστηκε ως δημοσιογράφος και χρηματιστής.
- Ασχολήθηκε με τη ροκ μουσική, ως τραγουδιστής και συνθέτης στο συγκρότημα *Di Derre*.

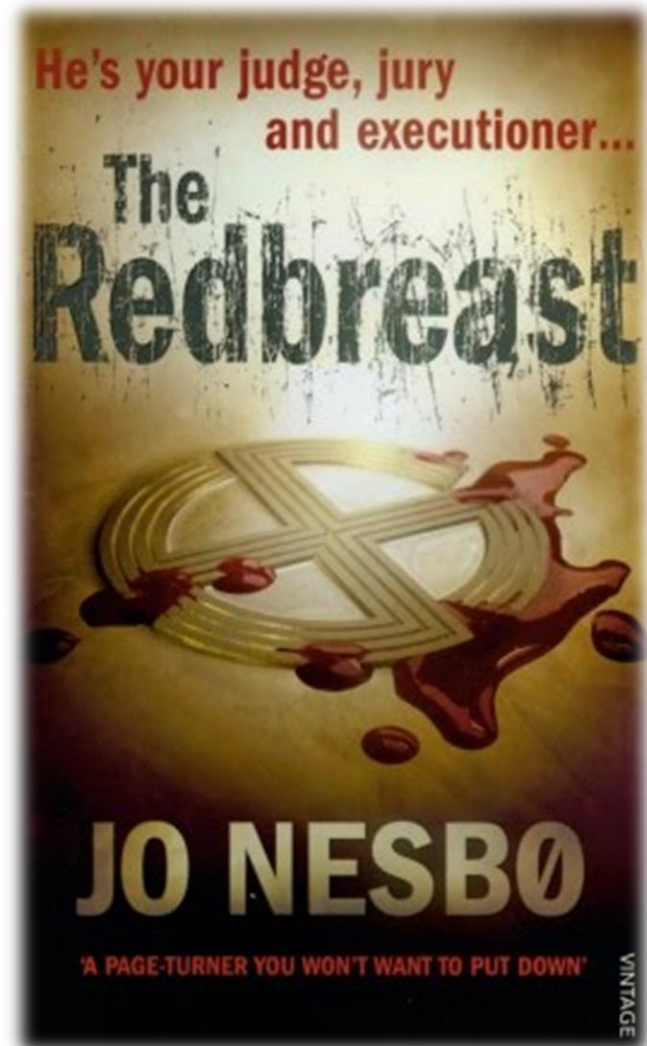
- Πρωταγωνιστής των βιβλίων του είναι ο επιθεωρητής Χάρι Χόλε, ένας γνήσιος αντι-ήρωας, ένας σύνθετος χαρακτήρας που «ρέπει επίμονα προς τη σκοτεινή του πλευρά», ένας ανυπότακτος αστυνομικός που εναντιώνεται στην εξουσία και συχνά αποδίδει δικαιοσύνη με το δικό του τρόπο.

- Το Όσλο αποτελεί στην πραγματικότητα έναν πρωταγωνιστή στα βιβλία του Nesbø.
- Ο Nesbø ενδιαφέρεται για τις μεγάλες αντιθέσεις μιας πόλης, στην οποία η ευημερία συνυπάρχει με την εξαθλίωση, για τις σκοτεινές πλευρές της· γι' αυτόν, η μεγάλη πόλη αποτελεί «το τέλειο σκηνικό για ένα συγκλονιστικό θρίλερ».

Κοινωνικοπολιτικά στοιχεία στα έργα του Nesbø:

- Ο Nesbø θεωρείται λιγότερο «πολιτικός» από τους περισσότερους Σκανδιναβούς συγγραφείς.
- Ωστόσο, δηλώνει πως «είναι αδύνατο να γράψεις κάτι, χωρίς να είναι πολιτικό. Πρέπει να πάρεις πολιτικές αποφάσεις στην περιγραφή που κάνεις. Κάνεις επιλογές για το τι θα γράψεις και τι όχι, κι αυτές οι επιλογές είναι βέβαια πολιτικές.».

- Ασκήει έντονη κριτική στις δυσλειτουργίες του Κράτους Πρόνοιας.
- Σχολιάζει διεθνή θέματα, όπως το Άπαρτχάιντ της Νότιας Αφρικής και τον πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας.
- Ασχολείται με:
 - τη βία απέναντι στις γυναίκες,
 - τη διαφθορά της εξουσίας κι ειδικότερα της αστυνομίας,
 - τη στάση της Νορβηγίας κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και τους Νεοναζί.

- Λίγες ημέρες μετά τα τραγικά γεγονότα του 2011 και τη δολοφονία 77 ανθρώπων από τον ακροδεξιό, Anders Breivik, ο Nesbø δηλώνει: «Μετά τις επιθέσεις της 22ας Ιουλίου, τίποτε δεν μπορεί να είναι πλέον το ίδιο. Η αφελής απήφηση του φόβου έχει τελειώσει. Υπάρχει, όμως, ένας δρόμος που δείχνει προς τα εμπρός: να είμαστε θαρραλέοι και να συνεχίσουμε τη ζωή όπως και πριν. Να μην αφήσουμε τον φόβο να αλλάξει τον τρόπο που έχουμε επιλέξει να δομήσουμε την κοινωνία μας.».

Αστυνομικά βιβλία του στα ελληνικά:

1. Νέμεσις
2. Το αστέρι του Διαβόλου
3. Ο λυτρωτής
4. Ο χιονάνθρωπος
5. Η λεοπάρδαλη
6. Ο Κοκκινολαίμης
7. Κυνηγοί κεφαλών

Βιβλιογραφία

- <http://jonesbo.com/#!/books/who-is-harry>
- <http://www.guardian.co.uk/books/2012/oct/28/jo-nesbo-salman-rushdie-norwegian-thriller>
- <http://www.guardian.co.uk/theobserver/2012/mar/11/jo-nesbo-harry-hole-interview>
- <http://www.tovima.gr/culture/article/?aid=466700>

Gunnar Staalesen

Βιογραφικά

- ❖ Γεννήθηκε το 1947 στο Μπέργκεν
- ❖ Σπούδασε αγγλική και γαλλική γλώσσα και λογοτεχνία, και συγκριτική λογοτεχνία
- ❖ Δημοσίευσε βιβλία από νεαρή ηλικία, αλλά έγινε διάσημος όταν ασχολήθηκε με το αστυνομικό μυθιστόρημα
- ❖ Έχει γράψει περισσότερα από 20 αστυνομικά που έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες

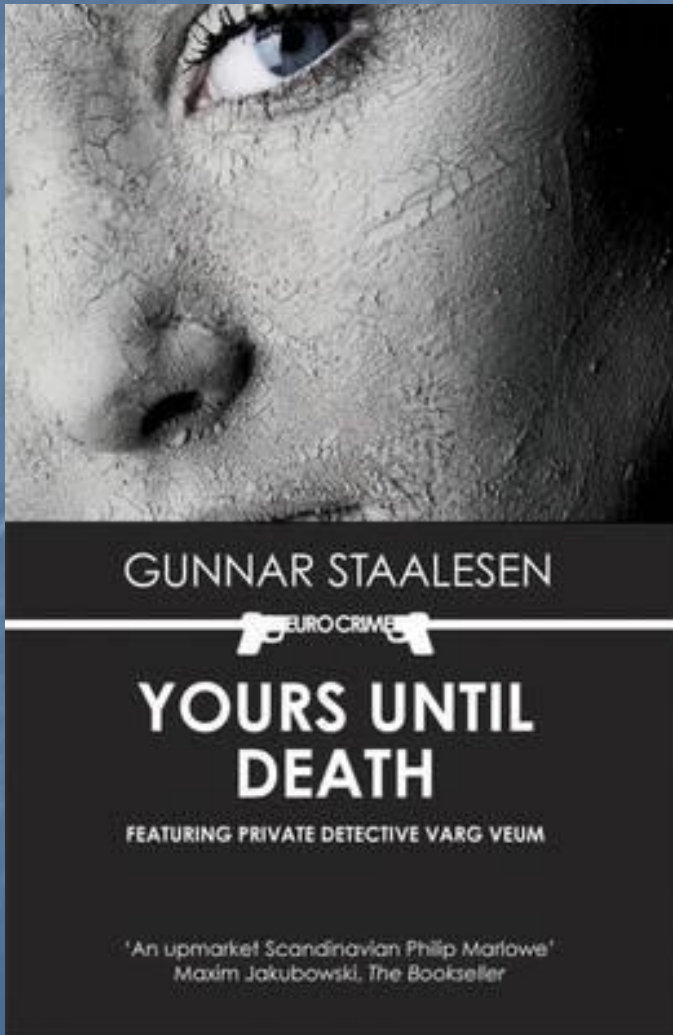

- ❖ Ηρωάς του είναι ο Βαργκ Βέουμ, ένας μοναχικός, μελαγχολικός ιδιωτικός ντεντέκτιβ, διαζευγμένος και πατέρας ενός γιού
- ❖ Ο Βαργκ είναι εμπνευσμένος από τους ήρωες των μεγάλων Αμερικανών κλασικών του αστυνομικού μυθιστορήματος, ζει και δρα στο Μπέργκεν, όπως ο δημιουργός του

- ❖ Η πόλη παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στα βιβλία του και φανερώνονται οι φωτεινές και οι σκοτεινές πλευρές της, με περιγραφές άλλοτε λιτές και άλλοτε ποιητικές
- ❖ Οι ρυθμοί των μυθιστορημάτων είναι γρήγοροι και η δράση γεμάτη ανατροπές

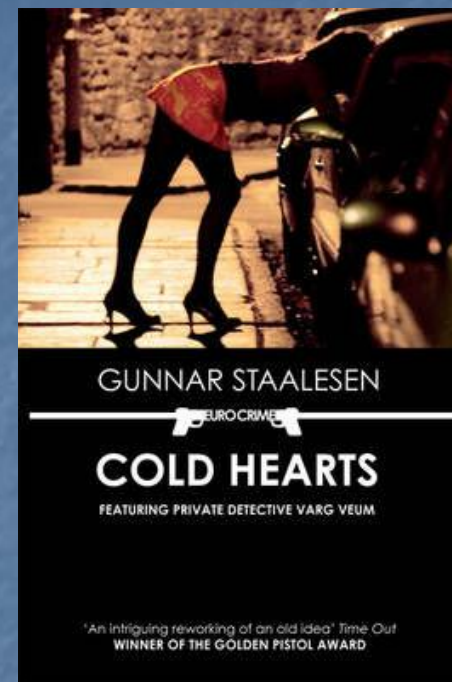
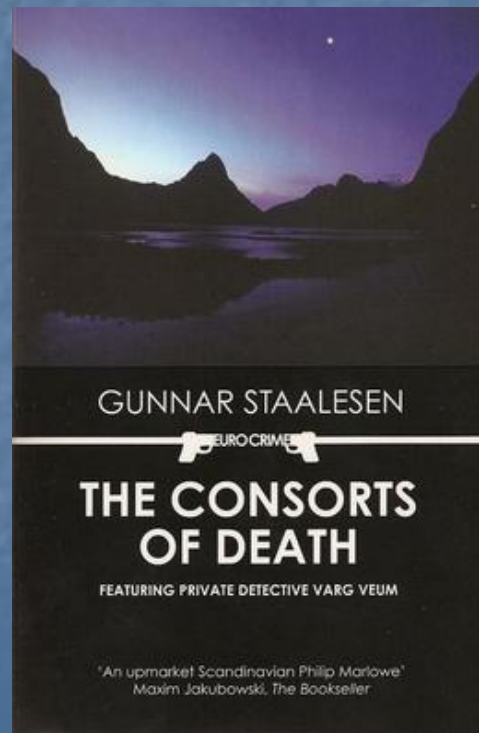

Κοινωνικοπολιτικά στοιχεία στα βιβλία του Staalesen

- ❖ Κάνει οξύτατα πολιτικά σχόλια για τη σύγχρονη Νορβηγική κοινωνία, για τις θεαματικές ανακατατάξεις και τα κοινωνικά προβλήματα που έφερε ο πλούτος από την εκμετάλλευση του πετρελαίου

- ❖ Ασχολείται με την κρατική καταστολή, τη διαπλοκή και τη διαφθορά, το εμπόριο ναρκωτικών και... ανθρώπων
- ❖ με την παρακμή των αξιών, την αδιαφορία, την ξενοφοβία

- ❖ Στο μυθιστόρημά του «Στο σκοτάδι όλοι οι λύκοι είναι γκρι», ασχολείται με την περίοδο του πολέμου, τη Νορβηγική Αντίσταση, τα πρόσωπα που έδρασαν τότε και συνέχιζαν να επηρεάζουν τα πολιτικά και οικονομικά δρώμενα της χώρας.

Βιβλία του στα Ελληνικά

- ❖ Δικός σου ως το θάνατο
- ❖ Στο σκοτάδι όλοι οι λύκοι είναι γκρι
- ❖ Τα μαύρα πρόβατα

Πηγές - Βιβλιογραφία

- <http://www.vargveum.no/>
- <http://www.scotsman.com/news/interview-gunnar-staalesen-author-1-836880>
- http://news.kathimerini.gr/4dcgi/w_articles_civ_2_10/08/2008_280437

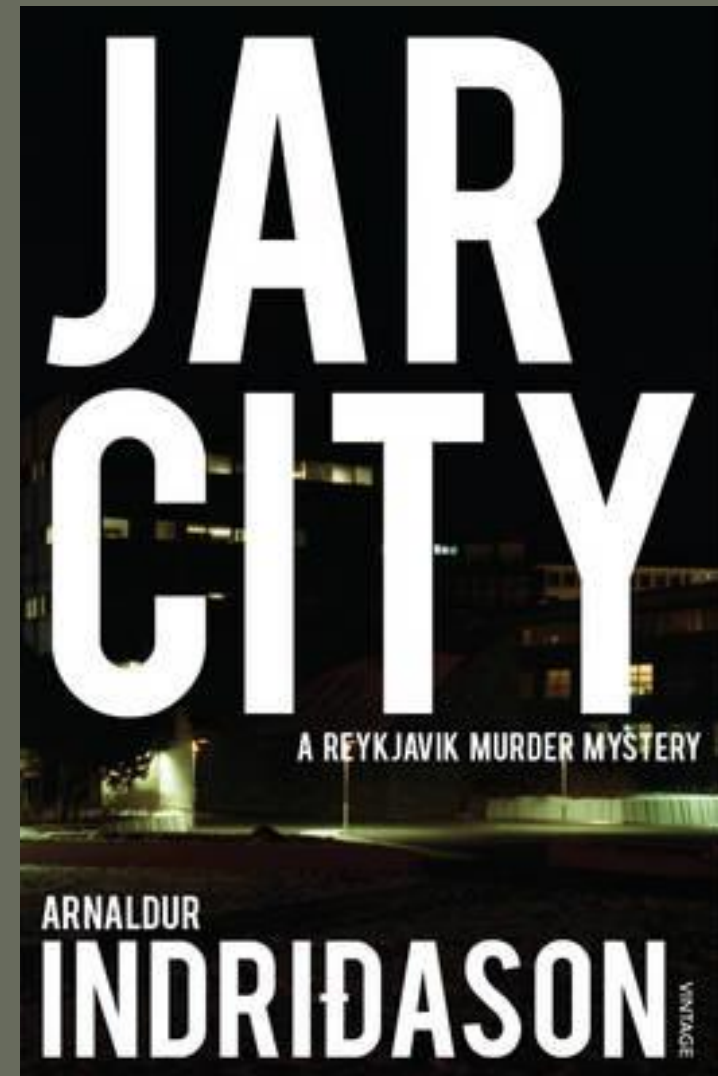
Arnaldur Indriðason

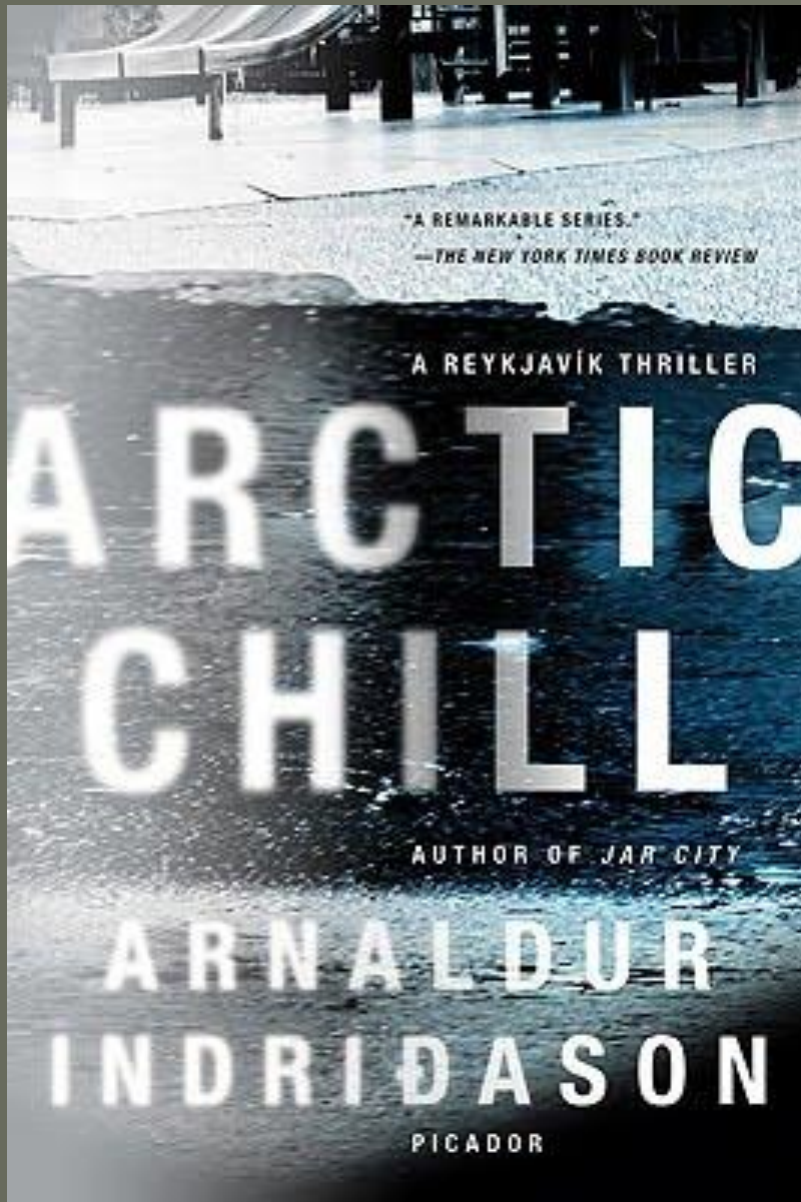

Βιογραφικά

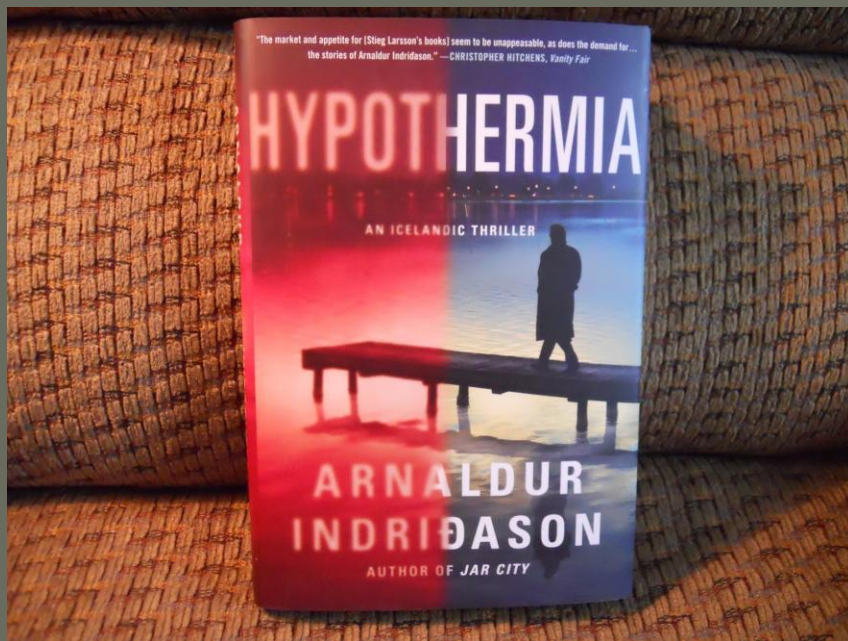
- γεννήθηκε το 1961 στο Ρέικιαβικ,
- εργάστηκε για πολλά χρόνια ως δημοσιογράφος και κριτικός κινηματογράφου,
- τα βιβλία του γνωρίζουν διεθνή επιτυχία και έχουν κερδίσει πολλά λογοτεχνικά βραβεία

- ήρωας των βιβλίων είναι ο επιθεωρητής Erlendur
- είναι ένας πενηντάρης, μοναχικός και μελαγχολικός με δύσκολη προσωπική ζωή που τη σημαδεύουν ένας διαλυμένος γάμος και μία αυτοκαταστροφική, εθισμένη στην ηρωίνη κόρη.

- Τα προσωπικά προβλήματα του Erlendur διαπλέκονται αριστοτεχνικά με την επίλυση των υποθέσεων που αναλαμβάνει, και αυτά που αποκαλύπτει κατά τη διάρκεια της έρευνας τον προβληματίζουν σχετικά με τις επιλογές που έχει κάνει στη ζωή του

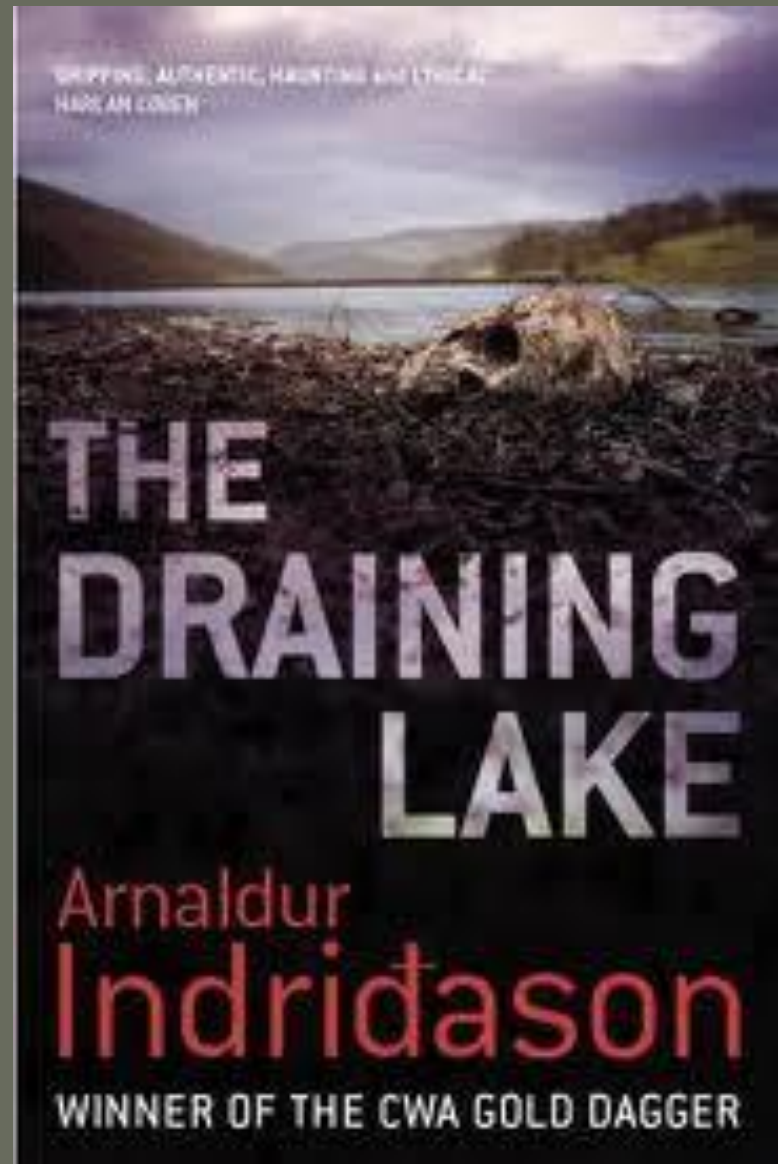
- Ο Indriðason ενδιαφέρεται για τη βία στις ανθρώπινες σχέσεις, τη μοναξιά, το φόβο και τα ψυχολογικά τραύματα, τη ζωή στο περιθώριο της κοινωνίας (ειδικά στον κόσμο των εξαρτημένων από τα ναρκωτικά), και τα εγκλήματα του παρελθόντος που πρέπει να εξιχνιαστούν έστω και μετά από χρόνια, για να αποκατασταθούν οι αδικίες

Κοινωνικοπολιτικά στοιχεία στο έργο του Indriðason

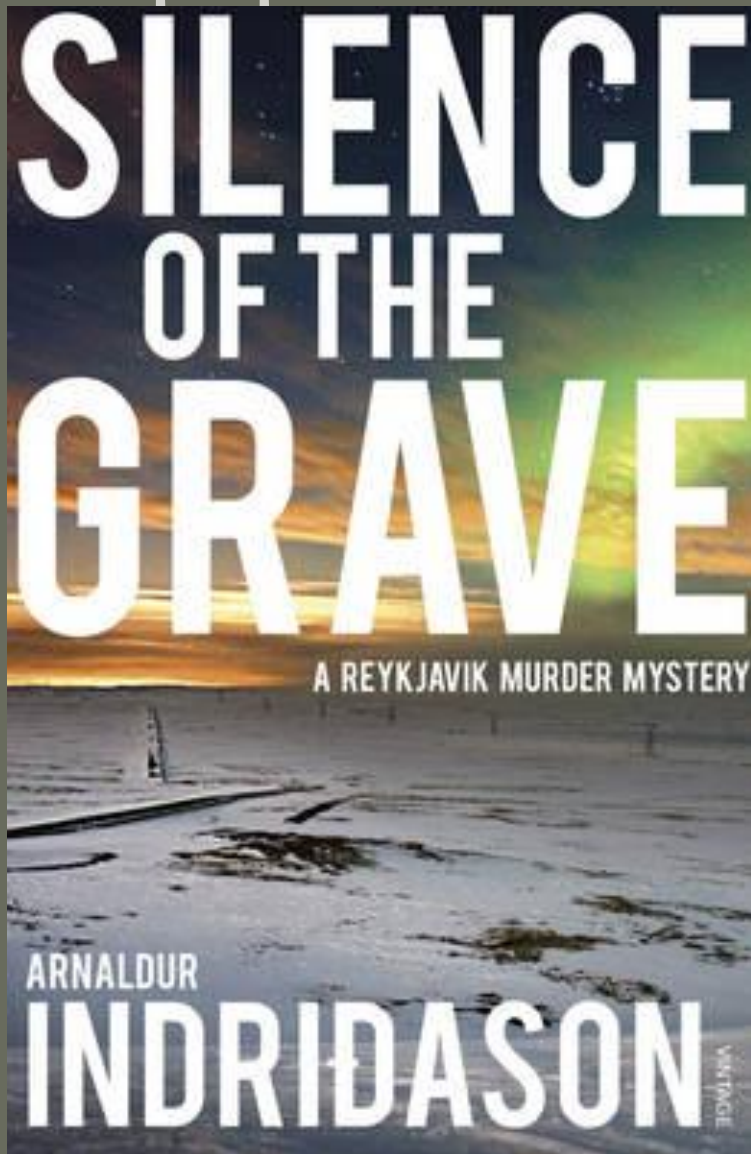
Ο συγγραφέας ασχολείται με

- την κρίση του θεσμού της οικογένειας –αλλά και τα προβλήματα των συμβιώσεων,
- την ενδοοικογενειακή βία,
- την αναποτελεσματικότητα των Κοινωνικών Υπηρεσιών,
- τη διαφθορά δημοσίων προσώπων,
- την εξάπλωση των ναρκωτικών,
- την εσωτερική μετανάστευση από την επαρχία στην πόλη,
- την σύγχρονη ιστορία της χώρας του και τις μεγάλες αλλαγές που έχει υποστεί τις τελευταίες δεκαετίες.

- ασχολείται με τα κοινωνικά ζητήματα, δίνοντας βάρος στις συνέπειες του Ψυχρού Πολέμου και στις ιδεολογικές απογοητεύσεις της γενιάς του.
- Όπως δηλώνει σε συνέντευξή του: «Το αστυνομικό μυθιστόρημα μπορεί να χρησιμοποιηθεί με πολλούς τρόπους για να μιλήσει για την κοινωνία».

βιβλία του στα Ελληνικά

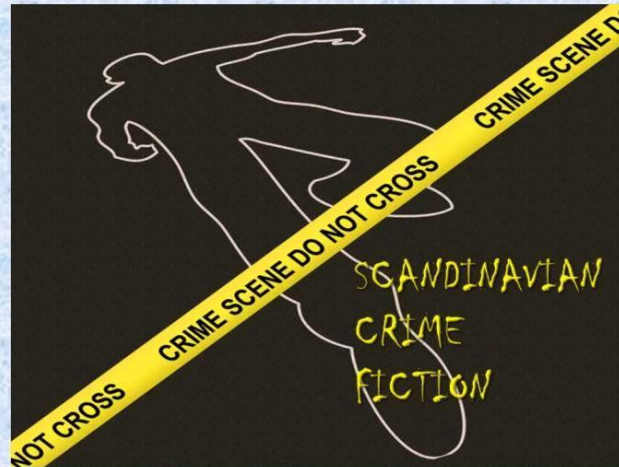
- Φορμόλη
- Η σιωπή του τάφου

Βιβλιογραφία

- <http://www.guardian.co.uk/books/2006/jun/17/featuresreviews.guardianreview11>
- <http://www.tanea.gr/news/culture/books/article/4782770/?iid=2>
- <http://lakisf3.blogspot.gr/2011/08/arnaldur-indridason-arctic-chill.html>
- <http://www.independent.co.uk/arts-entertainment/books/reviews/outrage-by-arnaldur-indridason-trans-anna-yates-2304863.html>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- Στο πλαίσιο της εργασίας συναντηθήκαμε και πήραμε συνέντευξη από τον Arne Dahl (βλ. <http://blogs.sch.gr/1lykpgenn/category/%ce%b5%cf%80%ce%b9%ce%bc%ce%bf%cf%81%cf%86%cf%89%cf%84%ce%b9%ce%ba%ce%ad%cf%82-%cf%83%cf%85%ce%bd%ce%b1%ce%bd%cf%84%ce%ae%cf%83%ce%b5%ce%b9%cf%82/>)
- Διοργανώσαμε εκδήλωση-συζήτηση για το σύγχρονο Σκανδιναβικό αστυνομικό μυθιστόρημα (βλ. <http://blogs.sch.gr/1lykpgenn/2012/12/07/%ce%b7%ce%bc%ce%b5%cf%81%ce%af%ce%b4%ce%b1-%cf%80%cf%81%cf%8c%cf%83%ce%ba%ce%bb%ce%b7%cf%83%ce%b7/>)
- Οι φωτογραφίες που χρησιμοποιήθηκαν για το πρότζεκτ βρέθηκαν στους Ιστότοπους των συγγραφέων και των εκδοτικών οίκων, σε σχετικά μπλογκς και στο Google

Οι μαθητές/τριες και ο συντονιστής εκπαιδευτικός του 1^{ου} Πειραματικού Λυκείου Αθήνας-«Γενναδείου» που συμμετέχουν στο Project «Οψεις της σύγχρονης κοινωνίας στο Σουηδικό αστυνομικό μυθιστόρημα» σας προσκαλούν στην εκδήλωση

«Εγκλήματα στην παγωνιά

- Μια συζήτηση για το σύγχρονο Σκανδιναβικό αστυνομικό μυθιστόρημα»

Παρασκευή 14 Δεκεμβρίου στις 19.00 μ.μ.,
στο Σχολείο (Ηπίτου 15, Πλάκα)

Θα μιλήσουν οι

- **Bodil Nordström-Καρυδάκη** (Σύμβουλος Πολιτιστικών Θεμάτων στο Σουηδικό Ινστιτούτο)
- **Γωγώ Αρβανίτη** (μεταφράστρια)
- **Γιώργος Μπαρουξής** (μεταφραστής)